

PROGNOSE FOR LANDBRUGETS ØKONOMISKE RESULTATER 2016-2018

Maj 2017

Indhold

SAMMENDRAG	3
PROGNOSE FOR LANDBRUGETS RESULTATER	4
Baggrund	4
Resultater for heltidsbedrifter	4
Følsomhed	5
Aktiver, gæld og investeringer	6
MÆLKEPRODUCENTER	7
SAMMENDRAG	7
Konjunktur og driftsresultat	8
Indkomstgrupper	11
Størrelsesgrupper	12
Følsomhed	13
Nulpunktspris, resultat - mælkeproducenter	14
Aktiver, gæld og investering	15
SVINEPRODUCENTER	16
SAMMENDRAG	16
Konjunktur og driftsresultat	17
Indkomstgrupper	20
Størrelsesgrupper	21
Følsomhed	23
Nulpunktspris, resultat - slagtesvine- og smågriseproducenter	24
PLANTEPRODUCENTER	27
SAMMENDRAG	27
Konjunktur og driftsresultat	28
Indkomstgrupper	30
Størrelsesgrupper	31
Følsomhed	32
Nulpunktspris, resultat - kornproducenter	33
Aktiver, gæld og investering	34
Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger	35
Bilag 2: Datamateriale og definitioner	38

REDAKTION:

Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser (Ansh., Sektor)

T +45 8740 5175

M +45 2013 5175

E kak@seges.dk

Seniorkonsulent Nikolaj Kleis Nielsen (Svin)

T +45 8740 5154

M +45 3035 0316

E nikn@seges.dk

Konsulent Arne Munk (Kvæg og økologi)

T +45 8740 5240

M +45 2334 7369

E arm@seges.dk

Seniorkonsulent Ove Lund (Planter)

T +45 8740 5479

M +45 2026 6121

E ovl@seges.dk

SAMMENDRAG

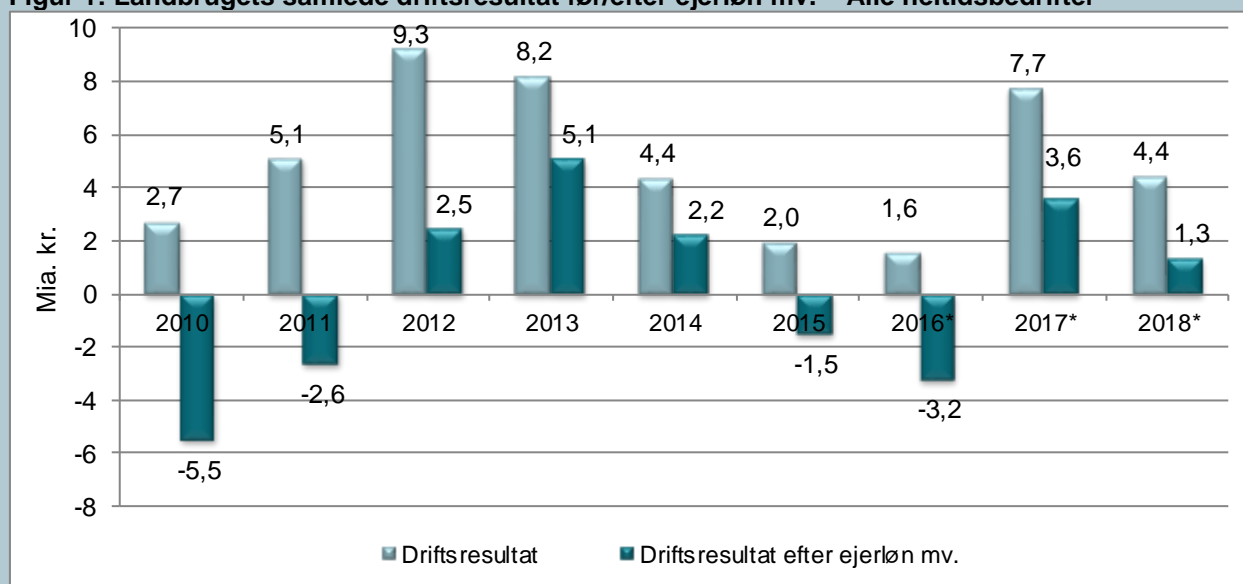
Bedre priser styrker landbrugets indtjening i 2017 og 2018

Landbrugets vigtigste priser er gået ind i en stærkere konjunkturfase. De bedre konjunkturer fører til stigende indtjening, som yderligere hjælpes på vej af forbedret produktivitet samt fødevare- og landbrugspakken, hvor vigtige elementer slår fuldt igennem i 2017.

Konjunkturvingningen skyldes især, at prisen på svinekød og mælk er steget kraftigt fra et i øvrigt meget lavt niveau. **Heltidsbedrifters samlede driftsresultat efter ejerløn mv. ventes derfor at stige fra minus 3,2 mia. kr. i 2016 til et plus på 3,6 mia. kr. i 2017.**

De stigende priser skyldes især stærk efterspørgsel fra Kina og det øvrige Asien samt et fald i landbrugsproduktionen i flere lande. Ruslands importstop for fødevarer fra EU dæmper fortsat priser og indkomster.

Figur 1: Landbrugets samlede driftsresultat før/efter ejerløn mv. – Alle heltidsbedrifter

Der er fortsat stor spredning i indkomsterne. Mange landbrug er økonomisk udfordret og befinder sig i en særdeles uholdbar situation. Andre landbrug opnår en tilstrækkelig indkomst til både at aflønne ejerens arbejdskraft og forrente egenkapitalen. Spredningen findes såvel inden for som på tværs af driftsgrenene.

Svineproducenter

Svineproducenternes indkomst nåede bunden i 2015, og i løbet af 2016 kom svinepriserne op i nærheden af et "normalår". Pristigningerne er fortsat i 2017, og driftsresultat efter ejerløn mv. for en gennemsnitlig svineproducent ventes at stige fra ca. et nul-resultat i 2016 til knap 1,4 mio. kr. i 2017.

Mælkeproducenter

Mælkeproducenternes indkomst bundede i 2016 med et forventet minus på ca. 560.000 kr. efter ejerløn. Mælkepriserne steg dog i andet halvår fra et meget lavt niveau og starter 2017 i nærheden af niveauet i et "normalår". Indkomsten ventes at stige til ca. ¼ mio. kr. i 2017 og knap 100.000 kr. i 2018.

Planteproducenter

Planteproducenternes indkomst har været nogenlunde stabil de senere år i niveauet 100.000-250.000 kr. efter ejerløn - 2016 dog lidt lavere på grund af lave udbytter. I 2017 og 2018 forventes et driftsresultat efter ejerløn mv. mellem 0 og 100.000 kr. med en positiv udbytteeffekt fra fødevare- og landbrugspakken.

PROGNOSE FOR LANDBRUGETS RESULTATER

Baggrund

Landbrugets indtjening har de seneste år været kraftigt påvirket af prisudsvingene på verdensmarkedet. Efter konjunkturtoppen i 2013 og 2014 blev store dele af landbruget ramt af en række økonomiske stød, der sendte indtjeningen langt ned i 2015 og starten af 2016. Sidenhen har flere af landbruget væsentligste priser rettet sig igen, og i andet kvartal 2017 ligger såvel svinepriser som mælkepriser over niveauet i et "normalår". Priserne på de fleste afgrøder ligger dog fortsat lige i underkanten af niveauet i et "normalår".

Den aktuelle højkonjunktur i store dele af landbruget er en reaktion på meget lave priser i 2015/16. Den meget dybe lavkonjunktur skyldes en række økonomiske stød, herunder Ruslands importforbud mod fødevarer fra EU, et svigtende kinesisk marked for mejeriprodukter samt ophævelse af EU's mælkekvoter. De lave globale priser betød dårlig produktionsøkonomi, hvilket begrænsede produktionen. Det lagde igen grunden til den aktuelle højkonjunktur, idet efterspørgslen oversteg udbuddet og pressede priserne op.

Prisen på svinekød har været stigende siden andet kvartal 2016, og hjulpet af stærk efterspørgsel fra blandt andet Kina og det øvrige Asien, har priserne nået et efterhånden højt niveau i andet kvartal 2017. Priserne ventes at forblive høje gennem 2017.

Også mælkeproduktionen er tilpasset som følge af ekstremt lave priser på mælk i 2015/16, og produktionen ligger under niveauet sidste år i flere store mælkeproducerende lande. En kombination af god efterspørgsel fra Asien og Mellemøsten og produktionsnedgang har medført stigende priser, og efter et lille tilbageslag i de seneste måneder ventes mælkeprisen at stige lidt igen senere på året. Stigningen begrænses dog af store lagre og kvoteophør. Økologitillægget ventes fortsat at falde lidt gennem 2017 og 2018.

Udover konjunkturvendingen forbedres landbrugets økonomi i 2017 også af forrige års "fødevarer- og landbrugspakke" samt de senere års betydelige forbedringer af landbrugets produktivitet og effektivitet.

For både prisen på svinekød og mælk ventes en cyklisk vending at indtræffe i 2018, efterhånden som produktionen af svinekød og mælk stiger i lyset af de højere afregningspriser.

Reduktion af EU-støtten fra 2013-2020 i CAP2020 er inkluderet i prognosen. Væsentligt er også, at der forudsættes fortsat lave renter og nogenlunde uændrede priser på brændstof i prognoseperioden.

Resultater for heltidsbedrifter

Figuren i sammendraget ovenfor samt Tabel 1 og 2 viser det forventede akkumulerede driftsresultat for heltidsbrug frem til 2018 hhv. før og efter ejerløn mv. "Driftsresultat efter ejerløn" er defineret i Bilag 2.

Den seneste konjunkturfase toppede i 2012-2014, hvor heltidsbedriftenes akkumulerede driftsresultat efter ejerløn mv. lå mellem 2 og 5 mia. kr. i overskud. Herefter faldt driftsresultatet efter ejerløn mv. til minus 3,2 mia. kr. i 2016, som markerede bunden i den efterfølgende dybe lavkonjunktur.

Den aktuelle højkonjunktur i store dele af landbruget ventes at toppe i 2017, hvor det samlede driftsresultat efter ejerløn ventes at nå 3,6 mia. kr. I 2018 ventes priserne gradvist at falde, og indtjeningen ventes tilsvarende at falde til ca. 1,3 mia. kr. Ekskl. mink forventes driftsresultatet at være lidt større i 2017 og 2018.

Der er stor forskel på resultaterne såvel indenfor de enkelte driftsgrene som mellem driftsgrenene, hvilket fremgår af tabellerne samt de efterfølgende afsnit for mælke-, svine- og planteproducenter.

Tabel 1: Driftsresultater – Heltidsbrugs samlede driftsresultat og gns. for driftsgrene

Landbrugets samlede driftsresultat, mia. kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal heltidsbrug	11.170	10.773	10.500	10.200	10.000
Alle heltidsbrug	4,4	2,0	1,6	7,7	4,4
<i>Alle heltidsbrug, ekskl. mink</i>	3,5	0,6	2,6	8,1	4,5
Gns. Driftsresultat, 1.000 kr.					
Mælkeproducenter	710	23	-120	696	535
Svineproducenter	-164	-354	853	1.893	713
Planteproducenter	442	410	95	378	359

Tabel 2: Driftsresultater efter ejerløn mv. – Heltidsbrugs samlede driftsresultat og gns. for driftsgrene

Landbrugets samlede driftsresultat, efter ejerløn mv., mia. kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Alle heltidsbrug	2,2	-1,5	-3,2	3,6	1,3
<i>Alle heltidsbrug, ekskl. mink</i>	1,7	-2,5	-1,9	4,4	1,8
Gns. Driftsresultat, 1.000 kr.					
Mælkeproducenter	329	-479	-558	253	84
Svineproducenter	-39	-551	10	1.358	566
Planteproducenter	226	168	-143	60	50

* 2016-2018: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Følsomhed

I Bilag 1 gengives baggrunden for estimerne for de væsentligste priser og renter. I tabellen nedenfor er der angivet følsomhedsberegninger for 2017 for ændringer i nogle af de væsentligste priser og renter. I de efterfølgende afsnit uddybes følsomhedsberegningerne for hver driftsgren.

Tabel 3: Ændring i driftsresultat - Heltidsbedrifter, 2017*

Mia. kr.	Hele sektoren
Driftsresultat	7,7
Driftsresultat efter ejerløn mv.	3,6
Mælkeafregning 20 øre/kg lavere	-1,1
Mælkeafregning 20 øre/kg højere	1,1
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg lavere	-1,1
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg højere	1,1
Korn og soyapriser hhv. 15 og 10 kr./hkg. lavere	0,5
Korn og soyapriser hhv. 10 og 10 kr./hkg. højere	-0,4
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-1,1
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	0,5

* Pris- og renteusvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

Aktiver, gæld og investeringer

Op gennem 00'erne steg landbrugets gældsætning kraftigt, primært på grund af stigende jordpriser. Siden er stigningstakten faldet betydeligt, og fra 2014 til slutningen af prognoseperioden i 2018 forventes gælden i erhvervet som helhed at falde lidt. Det skyldes blandt andet, at investeringsniveauet er relativt lavt samt at ejendomspriserne og antallet af ejendomshandler er faldet. Endelig omsættes der relativt flere højt belånte ejendomme, og den finansielle sektor bidrager undertiden til konsolidering ved ejerskifter af kriseramte bedrifter.

Realkreditgælden udgør ca. 70 procent af heltidsbedriftenes samlede gæld. Ca. 84 procent af gælden er med variabel rente. Dette ventes ikke at ændre sig nævneværdigt i prognoseperioden. Der er dog en tendens til, at landmændene har benyttet de seneste rentefald til at skifte til lån med lidt lavere rentetilpasningsfrekvens.

Heltidsbedriftenes soliditetsgrad forventes nogenlunde stabil i prognoseperioden. Dog er soliditetsgraden ligesom "Aktiver i alt" og "Egenkapital" i Tabel 4 afhængig af aktivernes værdiansættelse, hvorom der hersker usikkerhed.

Investeringsaktiviteten i landbruget er fortsat forholdsvis lav, sammenlignet med en "normal" konjunkturfase og sammenlignet med niveauet for afskrivninger. Siden finanskrisen brød ud i 2008 har der i hovedparten af årene været negative nettoinvesteringer. Det skyldes, at der de fleste år har været likviditetsunderskud og pres på egenkapitalen, hvilket har vanskeliggjort egenfinansiering af investeringer. Samtidig har der for mange bedrifter været vanskelig adgang til kapital. Udover at begrænse investeringsomfanget, har disse forhold også begrænset aktiviteten på ejendomsmarkedet.

De seneste års lavkonjunktur med lave priser på nogle af de tunge landbrugsvarer vil sammen med vanskelig kreditadgang og stramme vilkår medføre et fortsat lavt investeringsniveau i perioden 2016-2018. Investeringskvoten (se definition i Bilag 2) ligger på 3-4 pct. i 2016-2018, hvilket fortsat er lavere end det historiske gennemsnitlige niveau på 5-6 procent.

Tabel 4: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer - samlet for alle heltidsbrug

Mia kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	206	198	198	198	198
Landbrugsaktiver i alt	357	343	339	336	334
Aktiver i alt	395	381	377	374	372
Realkreditlån	-186	-179	-180	-178	-176
Bank-/sparrekasselån	-26	-25	-25	-24	-25
Gæld i alt	-265	-255	-256	-253	-251
Egenkapital**	95	90	84	83	80
Investeringer i alt	-13	-13	-12	-13	-13
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	26,8	25,6	23,5	22,5	21,4

* 2016-2018: Prognose fra SEGES. I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

MÆLKEPRODUCENTER

SAMMENDRAG

Forbedret indtjening

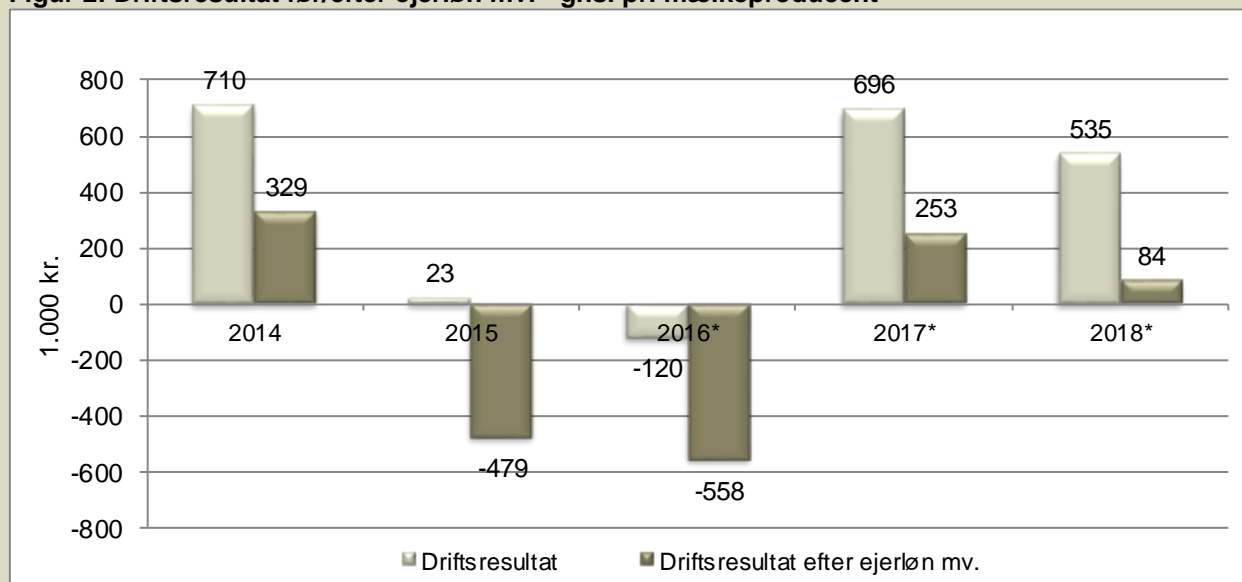
Mælkeprisen i 2017 forventes at ligge over niveauet i et "normalår" og bliver dermed væsentligt højere end i 2015 og 2016. Det medfører en markant forbedret indtjening. Driftsresultat efter ejerløn mv. ventes således på ca. 250.000 kr. i gennemsnit for alle mælkeproducenter. Det er en forbedring på godt 800.000 kr. i forhold til det foreløbige resultat i 2016 på -558.000 kr. for en gennemsnitlig mælkeproducent.

Mælke markedet vendte i sidste halvdel af 2016 efter en periode på mere end halvandet år med meget lave mælkepriser. Det kan aflæses direkte på de konventionelle bedrifters driftsresultat i 2015 og i 2016, hvor en gennemsnitsbedrift forventes at få et samlet underskud efter ejerløn mv. på over 1,2 mio. kr. set over de to år. De store konventionelle bedrifters underskud efter ejerløn forventes på godt 2,2 mio. kr. i 2015 og 2016 tilsammen.

På de økologiske bedrifter forventes driftsresultatet efter ejerløn mv. at blive på godt 800.000 kr. i gennemsnit i 2017. Forskellen i prisen på økologisk og konventionel mælk forventes aftagende, men stadig væsentligt over det historiske gennemsnit på 55 øre pr. kg. På grund af et stigende øko-tillæg i 2015 og 2016 oplevede de økologiske bedrifter ikke samme fald i driftsresultatet. I 2015 opnåede de således et resultat på knap 300.000 kr. I 2016 faldt stigningerne i øko-tillægget sammen med stigninger i afregningspriser for økologisk oksekød, og der forventes et driftsresultat efter ejerløn mv. på ca. 650.000 kr.

Der er i sagens natur usikkerhed om prognosen for 2018, hvor der i prognosen er forudsat en aftagende højkonjunktur og en tilnærmelse til et prisniveau for mælk i et "normalår". Der bør tages højde for usikkerheden i den økonomiske styring af bedriften, herunder ved udarbejdelse af likviditetsbudget/-aftaler.

Figur 2: Driftsresultat før/efter ejerløn mv. - gns. pr. mælkeproducent

Konjunktur og driftsresultat

Indledning

Udgangspunktet er de endelig vægtede regnskaber for 2015. Det er samme udgangspunkt som i januar 2017. Prognosen for 2016 er justeret, så det matcher udviklingen i de foreløbige regnskaber for 2016, der på nuværende tidspunkt er registeret i SEGES økonomidatabase.

I forhold til januar-prognosen 2017 er der følgende væsentlige ændringer i forudsætningerne for 2016:

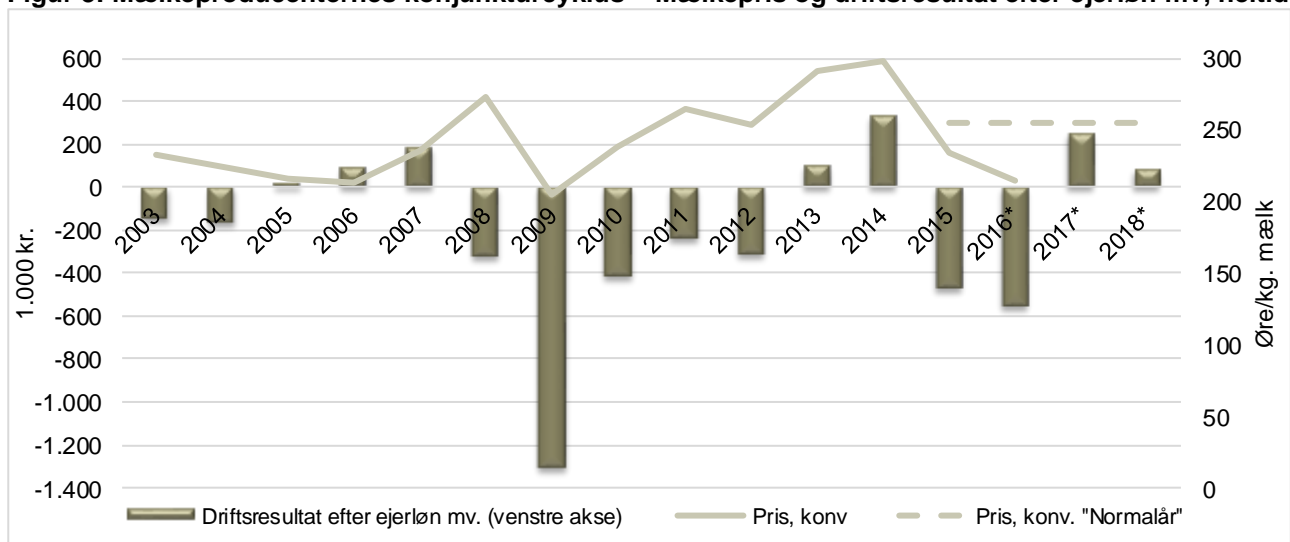
- Fremgang i antal køer og antal ha. er justeret op fra 2 pct til 5 pct.
- Ydelsesstigningen er uændret 0,5 pct. for de konventionelle, men rettet til 1,0 pct. for de økologiske bedrifter.
- Intern overført grovfoder er opskrevet med 20 pct.
- Der er forudsat et tab på finansielle forretninger på 70.000 kr.
- Løn og vedligeholdelsesomkostninger for økologerne antages at være 15 pct. højere end i 2015.
- Investeringerne i 2016 udgør ca. 60 pct. af 2015-niveaue.

Pr. 1. august 2016 indførte Arla, at leverandører, som anvender non-GM foder, kan få et tillæg til afregningsprisen på en eurocent (7,5 øre pr. kg. mælk) som kompensation for en dyrere foderblanding. Da kun en lille del af producenterne har implementet non-GM foder, indgår dette ikke i prognosen.

Konjunktur

Figur 3 viser de konventionelle mælkeproducenters konjunkturcyklus. Som konsekvens af faldende mælkepris fra efteråret 2014 til sommeren 2016 er indtjeningen faldet drastisk. Mælke markedet vendte i sidste halvdel af 2016, men har udviklet sig mindre gunstigt end forudsat i januar-prognosen i foråret 2017. Prognosen forudsætter stort set uændrede priser hen over sommeren og mindre prisstigninger i de sidste måneder i 2017. I 2018 skønnes en lidt lavere mælkepris end i 2017.

Figur 3: Mælkeproducenternes konjunkturcyklus – Mælkepris og driftsresultat efter ejerløn mv, heltid

Resultatopgørelse – konventionelle mælkeproducenter

En gennemsnitlig konventionel malkekvægbedrift opnåede i 2015 et driftsresultat efter ejerløn mv. på minus 566.000 kr. og et samlet likvitetsbehov på 840.000 kr.

I 2016 er mælkeprisen 19 øre lavere pr. kg. EKM end i 2015, hvilket isoleret set svarer til et fald i bruttoudbyttet på 348.000 kr., hvoraf 55.000 kr. skyldes korrektion for superafgift i 2015. Derudover reduceres bruttoudbyttet af, at realtilvækst og værdiændringer på besætningen forventes at blive noget lavere i 2016 end i 2015. Fremgang i mælkeydelse og produktionsomfang trækker derimod i positiv retning. Kapacitetsomkostningerne antages i 2016 at følge fremgangen i produktionsomfanget og inflationen. Finansieringsomkostningerne forventes stort set uændret. Alt i alt forventes driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2016 at falde til minus 644.000 kr. - et fald på ca. 80.000 kr. i forhold til 2015. Også investeringsniveauet forventes at være lavt i 2016, hvilket forklarer, at det samlede likviditetsunderskud i 2016 bliver lavere end i 2015.

I 2017 medfører bedre mælkepriser en markant højere indtjening, og den gennemsnitlige producent kan få en beskedent forrentning af sin egenkapital.

Table 5: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. konventionel mælkeproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejlet	2.976	2.844	2.700	2.600	2.500
Årskøer	166	173	182	185	189
Mælkeydelse pr. årsko	9.670	10.036	10.086	10.288	10.494
Hektar	151	154	161	165	168
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	6.615	5.981	5.991	6.982	7.071
- heraf kvæg	5.047	4.568	4.419	5.540	5.606
Stykomkostninger	-3.157	-3.260	-3.333	-3.487	-3.636
- heraf kvæg	-2.814	-2.910	-2.978	-3.105	-3.245
- heraf mark	-343	-350	-355	-382	-391
Dækningsbidrag	3.458	2.722	2.658	3.495	3.435
- heraf kvæg	2.232	1.658	1.441	2.435	2.361
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.768	-1.747	-1.845	-1.934	-2.019
Afskrivninger mm.	-600	-626	-605	-592	-581
Resultat af primær drift	1.089	348	208	970	835
Afkoblet støtte	490	490	506	511	514
Finansieringsudgifter i alt	-881	-899	-918	-874	-894
Driftsresultat	698	-61	-203	608	455
Heraf værdiændringer, kvæg	-44	82	14	0	-1
Heraf værdiændringer, mark	-7	1	-5	2	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	315	-566	-644	163	2
Likviditet før anlægsinvesteringer	900	231	136	678	577
Likviditetsoverskud/-behov	-249	-840	-506	-124	-258
Konsolidering	233	-220	-301	76	57

* 2016-2018: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Resultatopgørelse – økologiske mælkeproducenter

Tabel 6 viser det gennemsnitlige driftsresultat i 2014 og 2015, foreløbige resultater for 2016 samt forventninger til 2017 og 2018 for alle økologiske bedrifter.

I løbet af 2015 og 2016 steg efterspørgslen efter økologisk mælk betydeligt, hvilket førte til markante stigninger i økologitillægget. Således var det gennemsnitlige økologitillæg i 2016 på 124 øre pr. kg mælk, hvor det i 2015 var knap 89 øre pr. kg. og i 2014 55 øre pr. kg. Samlet betyder det, at den økologiske mælk, på trods af et kraftigt fald i den generelle mælkepris, er steget med 17 øre i 2016 sammenlignet med 2015. Sammen med stigninger i afregningspriser for økologisk oksekød peger de foreløbige resultater for 2016 derfor på et forventes driftsresultatet efter ejerløn mv. på ca. 650.000 kr.

Efterspørgslen efter økologisk mælk er fortsat høj, dog forventes det her, at forskellen i prisen mellem økologisk og konventionel mælk vil mindskes en smule i takt med de forventede generelle prisstigninger, primært som følge af et større udbud af økologisk mælk i løbet af 2017. I prognosen har vi forudsat et økologitillæg på ca. 90 øre pr. kg. mælk som gennemsnit for 2017. Sammen med forventningen om et niveau i den generelle mælkepris over et "normalår", vil det resultere i et driftsresultat efter ejerløn mv. på godt 800.000 kr. i 2017, hvilket giver en solid forrentning af egenkapitalen.

Tabel 6: Resultatopgørelse og nøgletal, gns. pr. økologisk mælkeproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejlet	352	326	350	375	400
Årskøer	158	154	162	165	168
Mælkeydelse pr. årsko	8.656	8.897	8.986	9.166	9.349
Hektar	205	199	209	213	217
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	7.070	6.864	7.674	8.046	7.981
- heraf kvæg	5.100	4.929	5.469	5.943	5.877
Stykomkostninger	-3.234	-3.154	-3.479	-3.586	-3.684
- heraf kvæg	-3.029	-2.962	-3.279	-3.373	-3.467
- heraf mark	-205	-192	-200	-213	-217
Dækningsbidrag	3.836	3.710	4.195	4.460	4.297
- heraf kvæg	2.071	1.967	2.191	2.570	2.410
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.941	-1.869	-2.049	-2.147	-2.242
Afskrivninger mm.	-676	-678	-700	-720	-742
Resultat af primær drift	1.219	1.163	1.446	1.593	1.313
Afkoblet støtte	622	571	591	597	599
Finansieringsudgifter i alt	-1.033	-965	-975	-930	-955
Driftsresultat	808	770	1.062	1.259	957
Heraf værdiændringer, kvæg	-46	79	12	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-7	-4	-10	3	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	439	294	650	836	527
Likviditet før anlægsinvesteringer	1.047	955	1.230	1.400	1.240
Likviditetsoverskud/-behov	-92	-156	-436	-266	-492
Konsolidering	271	202	356	423	327

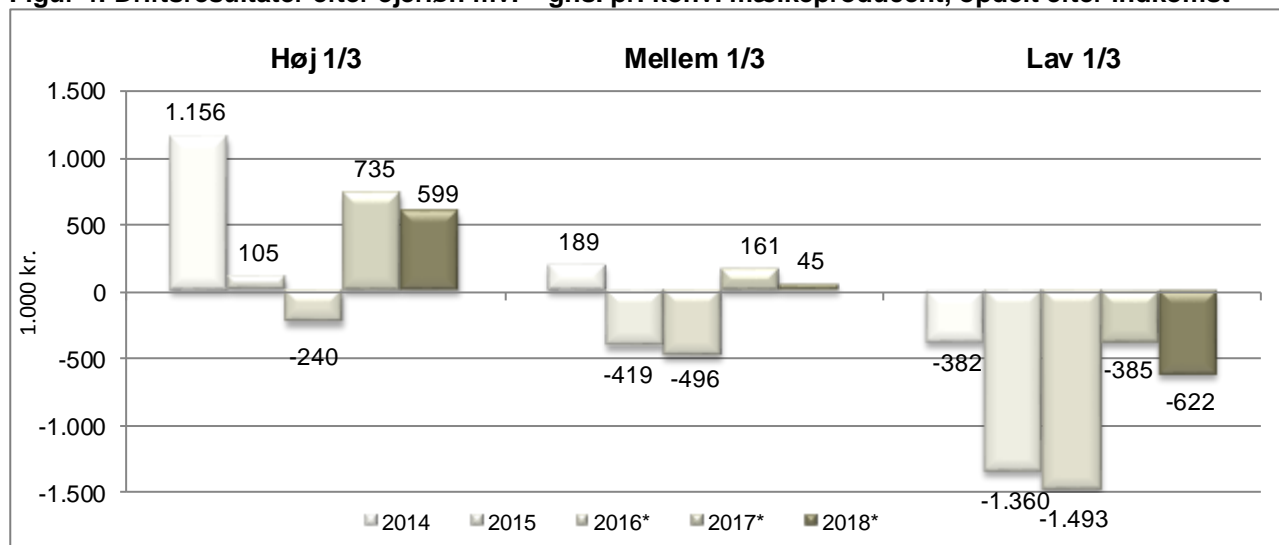
* 2016-2018: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Indkomstgrupper

Inden for de viste grupper er der særdeles stor spredning i bedrifternes resultater. Nedenstående figur viser den forventede spredning for gennemsnittet af de konventionelle mælkeproducenter af henholdsvis grupperne højeste, midterste og laveste tredjedel, målt på driftsresultatet. Eksempelvis forventes det, at forskellen mellem gennemsnittet af højeste og laveste tredjedel vil være på godt 1,1 mio. kr. i 2017.

Selvom niveauet i prognoseperioden er bedre for økologerne, ses der samme spredning som for de konventionelle (ej vist i tabellen).

Figur 4: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. konv. mælkeproducent, opdelt efter indkomst

Nøgletal for indkomstgrupper

Der er stor forskel på bedrifternes evne til at generere indtjening og forrente aktiverne. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter højeste, mellemste og laveste indkomstgruppe, vist i Tabel 7 for de konventionelle bedrifter og i Tabel 8 for de økologiske bedrifter.

Tabel 7: Nøgletal efter indkomstgruppe - konv. mælkeproducenter

Pct.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	14,1	3,3	1,1	11,7	9,4
Højeste 1/3	19,6	10,3	3,3	17,0	14,9
Mellemste 1/3	12,8	2,7	0,1	11,3	9,1
Laveste 1/3	5,8	-1,4	-3,9	8,1	5,7
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	3,3	0,7	0,2	2,8	2,2
Højeste 1/3	4,9	2,1	0,7	3,9	3,4
Mellemste 1/3	2,9	0,6	0,0	2,7	2,2
Laveste 1/3	1,3	-0,3	-0,8	2,0	1,4

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Tabel 8: Nøgletal efter indkomstgruppe - økologiske mælkeproducenter

Pct.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	15,4	15,5	17,5	18,1	14,5
Højeste 1/3	19,4	18,8	20,4	20,6	17,0
Mellemste 1/3	13,9	15,1	17,4	18,8	15,4
Laveste 1/3	10,6	9,5	12,6	13,6	9,9
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	3,2	3,2	3,9	4,1	3,2
Højeste 1/3	4,3	4,3	5,0	5,2	4,1
Mellemste 1/3	3,1	3,1	4,0	4,3	3,4
Laveste 1/3	2,2	1,9	2,7	3,0	2,1

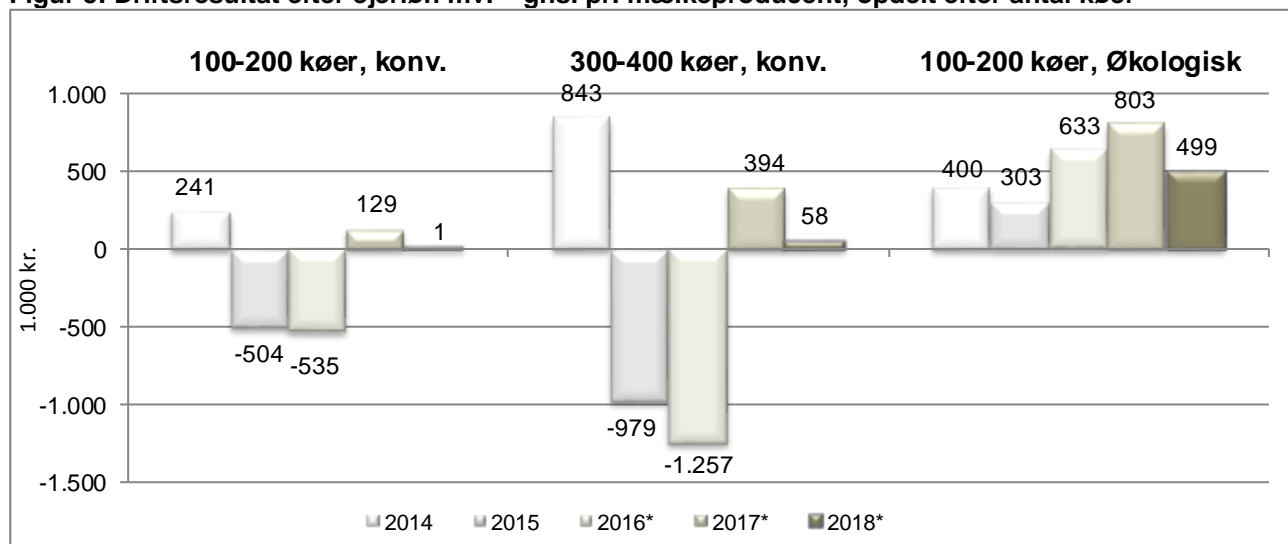
* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Størrelsesgrupper

I Figur 5 er vist driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2014 og 2015 for henholdsvis konventionelle bedrifter med mellem 100-200 årskøer og 300-400 årskøer samt økologiske bedrifter med mellem 100-200 årskøer. Derudover vises de foreløbige resultater for 2016 samt prognosen for 2017 og 2018.

Da de store bedrifter er mere eksponerede over for svingende mælkepriser, forventes der også mere svingende resultater for denne gruppe. De store bedrifter har således udsigt til en forbedring i driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2017 på over 1,6 millioner kroner i forhold til 2016 og dermed et driftsresultat efter ejerløn mv. på knap 400.000 kr. i 2017.

For både de mindre og store bedrifter vil resultatet blive tæt på nul kroner, hvis mælkeprisen i 2017 bliver cirka 10 øre lavere pr. kg. mælk end forudsat i prognosen. Der forventes en tilfredsstillende indtjening for økologerne i hele prognoseperioden.

Figur 5: Driftsresultat efter ejerløn mv. – gns. pr. mælkeproducent, opdelt efter antal køer

Nøgletal for størrelsesgrupper

Tabel 9 viser nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad" for 100-200 årskøer konventionel, 300-400 årskøer konventionel og 100-200 køer, økologisk. I 2015 og 2016 har disse to nøgletal været markant bedre for de økologiske bedrifter, som fortsat vil ligge højt i 2017 og 2018, men også de konventionelle nøgletal forbedres i denne periode.

Tabel 9: Nøgletal efter størrelsesgrupper – mælkeproducenter

Pct.	Antal					
	2015	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	3.172	14,2	4,7	2,4	12,7	10,4
100-200 køer, konv.	1.189	13,3	2,8	1,1	11,4	9,3
300-400 køer, konv.	186	16,4	4,9	1,8	12,7	10,3
100-200 køer, Økologisk	170	15,4	15,5	17,5	18,1	14,5
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	3.172	3,3	1,0	0,5	3,0	2,5
100-200 køer, konv.	1.189	3,0	0,5	0,2	2,5	2,1
300-400 køer, konv.	186	4,0	1,1	0,4	3,3	2,7
100-200 køer, Økologisk	170	3,2	3,2	3,9	4,1	3,2

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Følsomhed

Markedsforholdene for mælkeproducenterne har været meget svingende. Det afspejler sig i prognoserne i form af øget risiko med hensyn til driftsresultaterne.

I Bilag 1 gengives baggrunden for estimerne for de væsentligste priser og for renter. I Tabel 10 er der angivet følsomhedsberegninger for ændringer i priser på mælk, korn og soja samt en ændring i renten.

Tabellen viser de økonomiske konsekvenser for prognoseresultatet i 2017 for de konventionelle bedrifter som følge af ændringer indenfor de anførte prisspænd, opdelt efter antal køer. Som det ses er prisen på mælk den vigtigste usikkerhedsfaktor at forholde sig til for mælkeproducenterne.

Prisspændet på 40 øre pr. kg mælk illustrerer den usikkerhed, der på nuværende tidspunkt skønnes at være på mælkeprisen i resten af 2017. Denne usikkerhed skal der tages højde for i den økonomiske styring af bedriften, herunder udarbejdelse af likviditetsbudget/-aftaler.

Tabel 10: Ændring i driftsresultat - gns. pr. mælkeproducent ved ændring i priser og renter, 2017*

1.000 kr.	100-200 køer	300-400 køer
	konventionel	konventionel
Driftsresultat	601	809
Driftsresultat efter ejerløn mv.	129	394
Mælkeafregning 20 øre/kg lavere	-311	-751
Mælkeafregning 20 øre/kg højere	312	750
Foder - Korn og soyapriser 10 og 10 kr./hkg. højere	-35	-116
Foder - Korn og soyapriser 10 og 15 kr./hkg. lavere	50	166
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-95	-230
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	48	114

* Pris- og renteusvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

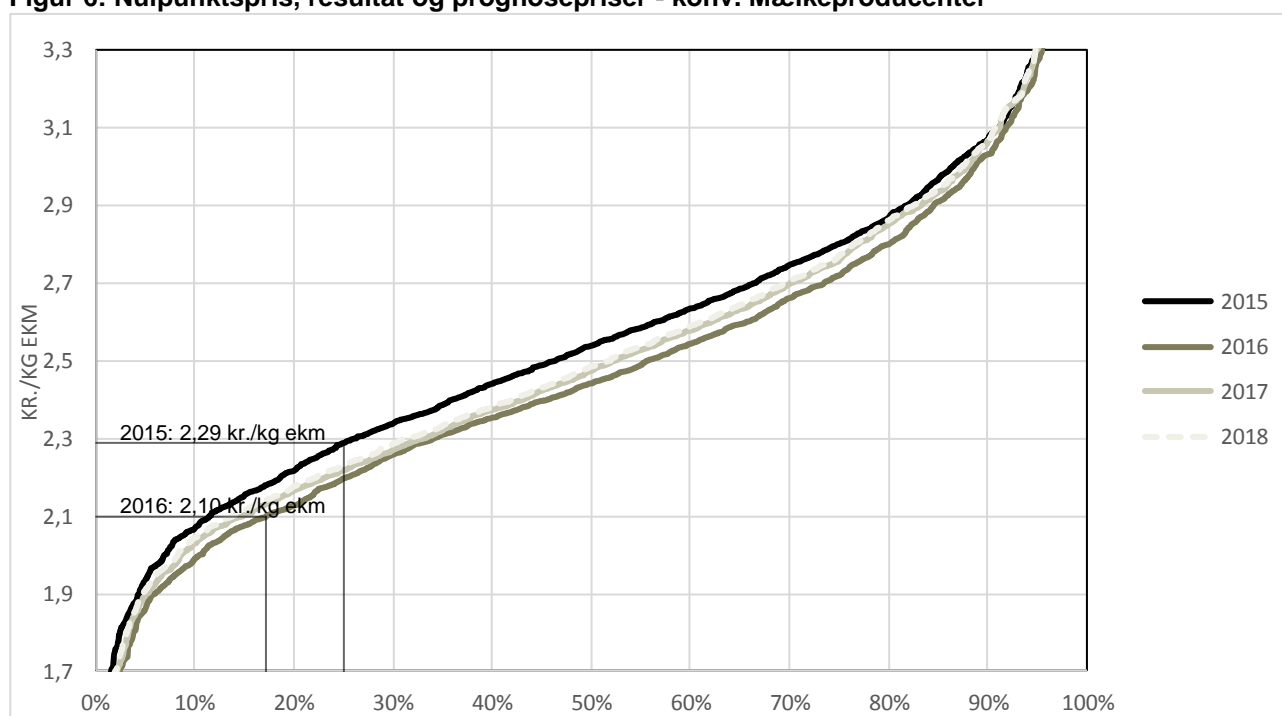
** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

Nulpunktspris, resultat - mælkeproducenter

I nulpunktsgrafen i Figur 6 vises "Nulpunktspris, resultat" i hele prognoseperioden for alle de konventionelle mælkeproducenter, der indgår i datasættet. Nulpunktspris, resultat er den mælkepris, der giver et driftsresultat efter ejerløn mv. på nul, det vil sige, hvor alle omkostninger er dækket. Nulpunktspriserne er defineret i Bilag 2 og beregnes ud fra de i prognosen anvendte forudsætninger for omkostningerne. Ved at sammenholde med de forventede prognosepriser ses, hvor stor en del af bedrifterne, der har en nulpunktspris hhv. over og under afregningspriserne i 2015 og 2016. Prognoseprisen vises ikke for 2017 og 2018 af konkurrenceretslige hensyn.

Ved den gennemsnitlige mælkepris i 2015 har kun omkring en fjerdedel af de konventionelle bedrifter fået et positivt driftsresultat efter ejerløn mv.. I 2016 forventes det at være knap 20 pct. af alle de konventionelle mælkeproducenter, der får fuld dækning for deres omkostninger medregnet ejerlønnen.

Figur 6: Nulpunktspris, resultat og prognosepriser - konv. Mælkeproducenter

Tabel 11: Nulpunktspris, resultat - konv. mælkeproducenter, opdelt i nulpunktsgupper

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nulpunktspris, resultat, gns. alle	2,9	2,8	2,6	2,5	2,5	2,5
Laveste 1/3	2,4	2,3	2,1	2,0	2,1	2,1
Mellemste 1/3	2,9	2,8	2,5	2,4	2,5	2,5
Højeste 1/3	3,4	3,3	3,1	3,0	3,1	3,1
Nulpunktspris, konsolidering, gns.	-	2,6	2,5	2,4	2,6	2,5*

2016-

2018: Prognose fra SEGES.

Aktiver, gæld og investering

Landbrugsaktivernes værdi forventes at stige med ca. en pct. pr. år i hele prognoseperioden. Dette er primært afledt af en forventning om stigende produktionsomfang, samt at udviklingen i jordprisen er forudsat at følge den generelle inflationsudvikling.

Med et fald fra 146.000 kr. til 140.000 kr. forventes gælden pr. årsko for de konventionelle bedrifter at falde en smule. Den samlede gæld pr. bedrift forventes dog at stige med godt 1,6 millioner kroner i prognoseperioden som følge af, at bedrifterne vokser.

I forhold til en samlet balance på godt 30 mio. kr. må en egenkapital på 3,5 mio. kr. betegnes som beskeden. Der forventes, at egenkapitalen vil rette sig efterfølgende.

Da likviditeten er presset i 2016, forventes et lavere investeringsniveau, der kun udgør 60 pct. af investeringsniveauet i 2015. Investeringerne antages at stige lidt igen i 2017 som udtryk for en forbedring af likviditeten i 2017 samt et investeringsmæssigt efterslæb fra 2016.

Tabel 12: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer pr. heltidsbedrift - konv. mælkeproducenter

1.000 kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	15.943	16.480	16.755	17.206	17.669
Landbrugsaktiver i alt	28.119	28.837	28.969	29.327	29.730
Aktiver i alt	30.391	31.073	31.232	31.629	32.073
Realkreditlån	-16.951	-17.513	-17.864	-17.950	-18.129
Bank-/sparrekasselån	-2.393	-2.636	-2.688	-2.688	-2.728
Gæld i alt	-24.199	-25.269	-25.775	-25.900	-26.158
Gæld pr. ko	-146	-146	-142	-140	-138
Egenkapital**	4.383	4.019	3.535	3.582	3.536
Investeringer i alt	-1.149	-1.070	-642	-803	-835
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	14,0	12,9	11,3	11,3	11,0

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

** I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

SVINEPRODUCENTER

SAMMENDRAG

Fortsat gode udsigter i 2017

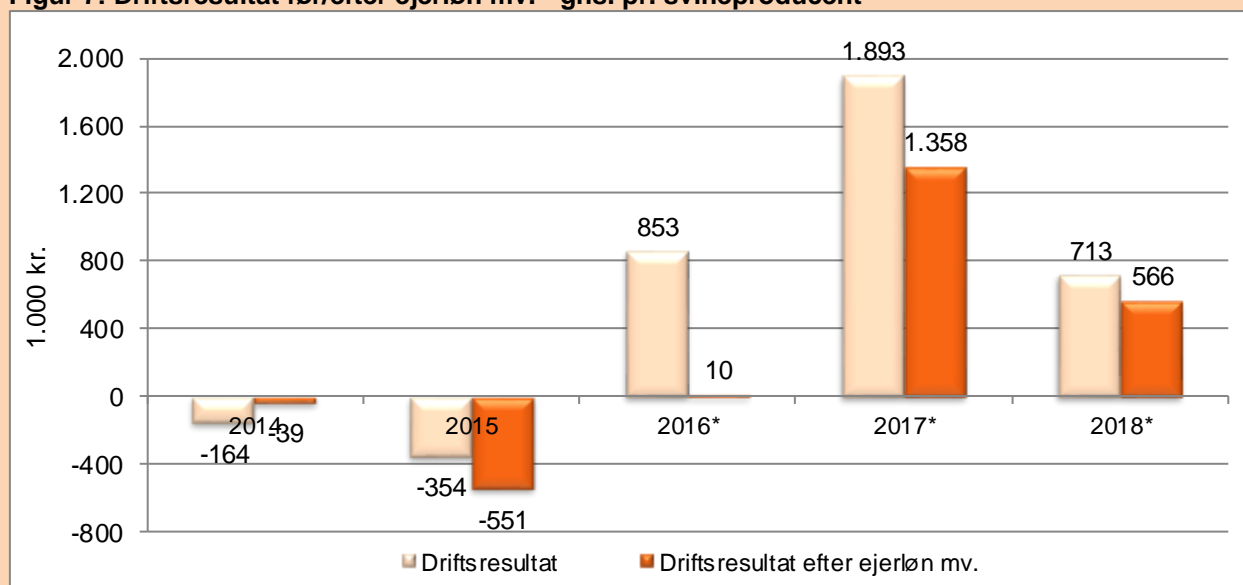
Driftsresultat efter ejerløn mv. ventes at blive forbedret fra ca. 10.000 kr. i 2016 til ca. 1.350.000 kr. i 2017. Forbedringen skyldes hovedsagligt betydeligt forbedrede slagtenoteringer og smågrisepriser, mens foderomkostninger og finansieringsomkostninger forventes uændrede.

Prognosen for svineprisen i 2017 er blevet opjusteret med 1,08 kr. i forhold til januarprognosen. Da foderpriserne stort set forventes at udvikle sig fladt i 2017 medfører det en kraftig forbedring af bytteforholdet.

I 2018 ventes foderpriserne fortsat nogenlunde uændrede, men et fald i noteringen fra det forventeligt høje niveau i 2017 betyder, at resultatet for svinesektoren som helhed forventes at falde til ca. 560.000 kr.

På grund af relativt høje priser på smågrise kommer de høje svinepriser især smågriseproducenterne til gavn.

Figur 7: Driftsresultat før/efter ejerløn mv. - gns. pr. svineproducent

Konjunktur og driftsresultat

Indledning

Forventningen til afregningsprisen i 2017 er opjusteret med 1,08 kr. i forhold til januarprognosen. Opjusteringen laves på baggrund af den meget stærke prisfremgang i årets første kvartal samt fortsat forventet stor efterspørgsel fra hovedsagligt de asiatiske markeder.

Skønnet for 2018 er behæftet med usikkerhed. Både på grund af prognoseperiodens længde og i lyset af en generel usikker konjunktursituation. Skønnet for 2018 bygger derfor på forsigtige forudsætninger og bør betragtes som retningsgivende.

Som salgspris for 30 kg grise bliver der i prognosen brugt 50 pct. beregnet notering plus 50 pct. eksportpris, som i denne prognose er ren PRRS negativ. Foderpriserne i svineprognosen er en samvejning af prisen på indkøbt foder og hjemmeblandet foder. Det skal endvidere bemærkes, at datagrundlaget er endeligt vejede 2015 regnskaber, samt at underinddeling i størrelses- og indtjeningsgrupper er foretaget på baggrund af 2015 regnskaberne, og fremskrivningerne er foretaget gruppevist på dette grundlag.

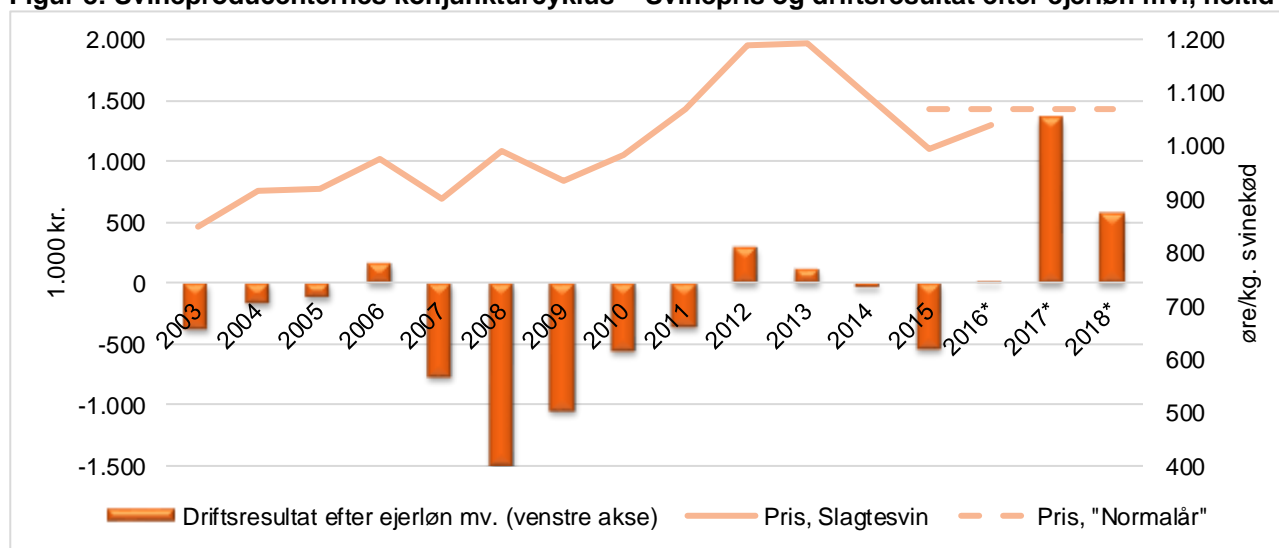
Konjunktur

Konjunkturudviklingen for svineproducenterne har været speciel, hvor særligt kriseårene fra 2008 til 2010 har vist særligt store cykliske udsving. De danske svineproducenter har ligeledes været ramt af lave afregningspriser i 2014 og 2015 samt starten af 2016.

De første måneder af 2017 har budt på kraftige stigninger i såvel slagtesvinenotering som smågrisepriser. Fremgangen ventes at fortsætte i 2017, hvor der forventes positive resultater for svinesektoren som helhed.

Svinesektoren forventes at nå toppen af den aktuelle cyklus i 2017. Det skyldes blandt andet en voksende svineproduktion i Kina og andre svineproducerende lande samt øget priskonkurrence, hvilket ventes at påvirke priserne i 2018 negativt. I 2018 forventes der derfor en nedgang i resultat efter ejerløn mv. på ca. 700.000 kr. til ca. 560.000 kr. hvilket dog stadig vil være et pænt resultat i historisk sammenhæng.

Figur 8: Svineproducenternes konjunkturcyklus – Svinepris og driftsresultat efter ejerløn mv., heltid

Resultatopgørelse – Smågriseproducenter

Indtjeningen hos smågriseproducenterne var hårdt presset i 2015, og ligesom for hele svinesektoren forventes 2015 at være bundniveauet for indtjeningen blandt smågriseproducenterne. De foreløbige resultater indikerer et positivt resultat efter ejerløn mv. i 2016. Heri reguleres der også for værdiændringer, som har været meget høje på svinesiden i 2016 på grund af den kraftige prisstigning.

Resultatet efter ejerløn mv. forventes at stige i 2017 på grund af yderligere stigende smågrisepreiser. I modsætning til 2016 bliver værdiændringer mindre, da der forventes nogenlunde uændrede priser året igennem.

Tabellen nedenfor viser det opnåede driftsresultat i 2014 og 2015 for smågriseproducenter samt foreløbige resultater for 2016 og prognosen for 2017 og 2018.

Tablet 13: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr- smågriseproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejlet	736	719	700	650	600
Årssøer	667	695	719	734	748
Fravænnede grise	20.716	21.905	23.249	24.303	25.390
Solgte 7 kg grise	863	891	946	989	1.033
Solgte 30 kg grise	17.485	18.307	19.563	20.540	21.548
Solgte slagtesvin	1.522	1.671	1.704	1.739	1.773
Hektar	180	185	189	192	196
DB svin pr. årsso, kr	4.224	3.336	6.645	7.724	6.018
DB mark pr. ha, kr.	6.265	6.322	4.601	5.978	5.999
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	9.965	9.714	11.868	13.342	12.437
- heraf svin	8.158	7.774	10.254	11.407	10.452
- heraf mark	1.534	1.629	1.328	1.639	1.679
Stykomkostninger	-5.749	-5.915	-5.934	-6.228	-6.450
- heraf svin	-5.341	-5.455	-5.473	-5.740	-5.948
- heraf mark	-408	-460	-460	-489	-502
Dækningsbidrag	4.217	3.799	5.934	7.114	5.988
- heraf svin	2.817	2.319	4.780	5.667	4.504
- heraf mark	1.126	1.170	868	1.151	1.178
Kontante kapacitetsomkostninger	-2.537	-2.602	-2.749	-2.902	-3.057
Afskrivninger mm.	-944	-987	-975	-966	-960
Resultat af primær drift	736	210	2.211	3.247	1.971
Afkoblet støtte	386	403	405	409	411
Finansieringsudgifter i alt	-1.254	-1.252	-1.262	-1.209	-1.224
Driftsresultat	-132	-638	1.353	2.446	1.158
Heraf værdiændringer, svin	-529	-247	666	105	-202
Heraf værdiændringer, mark	-71	7	-37	11	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	29	-832	280	1.876	894
Likviditet før anlægsinvesteringer	1.080	418	716	1.860	1.401
Likviditetsoverskud/-behov	-328	-800	-556	533	17
Konsolidering	-145	-369	511	1.031	440

* 2016-2018: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Resultatopgørelse – slagtesvineproducenter

Slagtesvineproducenterne fik et negativt resultat i 2015, men markant mindre end smågriseproducenterne. Slagtesvineproducenterne bevæger sig i 2015 også på bunden af konjunktoren, men resultat efter ejerløn mv. er i 2016 faldet yderligere med 61.000 kr. til -251.000 kr. Det skyldes store værdiændringer.

I 2017 forventes en forbedring til et positivt resultat efter ejerløn mv. på ca. 500.000 kr. i gennemsnit – hovedsagligt på baggrund af de stigende svinepriser, men også forbedrede dækningsbidrag i marken.

Tabellen nedenfor viser forventningerne til slagtesvineproducenternes resultater til og med 2018.

Tablet 14: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. slagtesvineproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejlet	811	756	750	700	650
Solgte slagtesvin	8.842	9.473	9.662	9.856	10.053
Hektar	180	192	196	200	204
DB svin pr. slagtesvin, kr.	86	90	137	182	113
DB mark pr. ha, kr.	6.805	6.825	5.034	6.487	6.515
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	6.171	6.527	6.561	7.539	7.024
- heraf svin	4.259	4.439	4.798	5.429	4.865
- heraf mark	1.672	1.822	1.498	1.840	1.886
Stykomkostninger	-3.944	-4.104	-3.989	-4.184	-4.288
- heraf svin	-3.495	-3.590	-3.476	-3.639	-3.728
- heraf mark	-449	-513	-513	-546	-560
Dækningsbidrag	2.227	2.424	2.572	3.354	2.736
- heraf svin	763	848	1.321	1.790	1.137
- heraf mark	1.223	1.309	985	1.294	1.326
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.181	-1.232	-1.259	-1.311	-1.359
Afskrivninger mm.	-528	-592	-584	-583	-582
Resultat af primær drift	519	599	729	1.461	795
Afkoblet støtte	398	425	427	432	434
Finansieringsudgifter i alt	-876	-899	-903	-881	-907
Driftsresultat	40	126	253	1.012	322
Heraf værdiændringer, svin	-185	-38	184	122	-202
Heraf værdiændringer, mark	-76	1	-41	12	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	-61	-190	-251	507	144
Likviditet før anlægsinvesteringer	732	609	515	896	845
Likviditetsoverskud/-behov	-332	-653	-515	-294	-373
Konsolidering	-77	-7	21	373	84

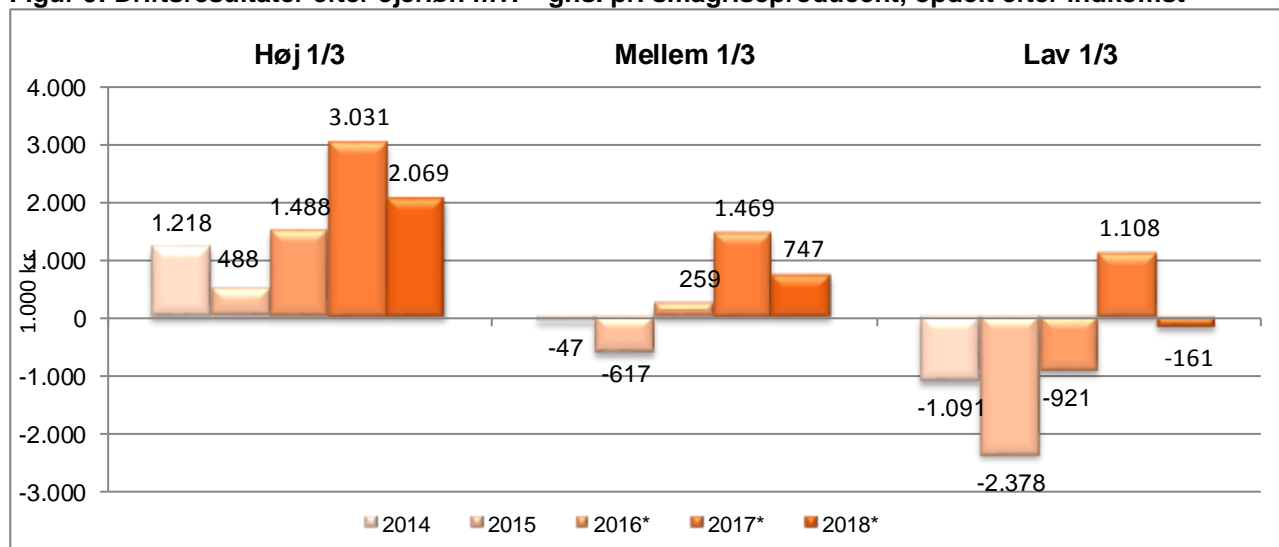
* 2016-2018: Prognose fra SEGES."Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Indkomstgrupper

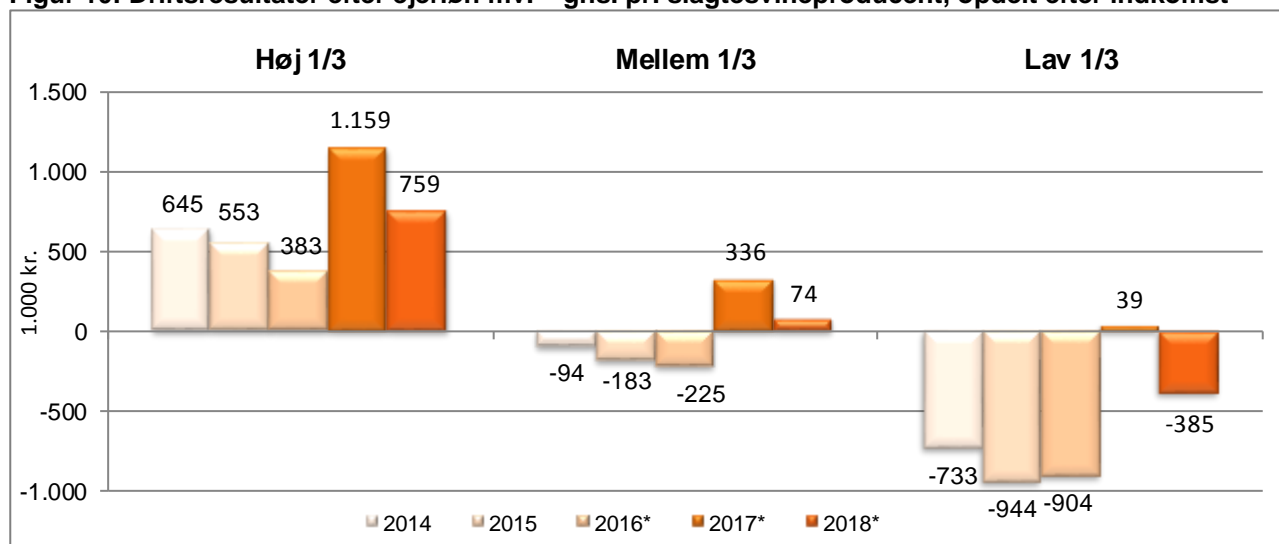
Som det ses i figur 9, er der meget stor forskel i driftsresultat efter ejerløn mv. hos smågriseproducenterne. Selv i dårlige år som 2015, kan den højeste indkomstgruppe generere et resultat, der er stort nok til at dække ejerløn og endda have overskud tilbage til forrentning af egenkapitalen.

Af figur 10 fremgår det, at tendensen i vid udstrækning er det samme hos slagtesvineproducenterne. Udsvingene er dog ikke så store, som ved smågriseproducenterne, men selv i de dårlige år kan den højeste indkomstgruppe generere et resultat, der er stort nok til at dække ejerløn og forrente egenkapitalen.

Figur 9: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. smågriseproducent, opdelt efter indkomst

Figur 10: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. slagtesvineproducent, opdelt efter indkomst

Nøgletal for indkomstgrupper

Der er stor forskel på bedrifternes evne til at forrente bruttoudbytte og aktiver. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad". I Tabel 15 ses nøgletallene for smågriseproducenterne, og i Tabel 16 for slagtesvineproducenterne. Begge driftsgrene er opdelt i grupper efter højeste, mellemste og laveste indkomstgruppe.

Tabel 15: Nøgletal efter indkomstgruppe – smågriseproducenter

Pct.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	3,9	-1,6	15,6	21,5	12,6
Højeste 1/3	11,2	8,0	21,8	26,9	18,8
Mellemste 1/3	2,6	-1,9	16,1	22,1	13,2
Laveste 1/3	-3,2	-9,7	10,1	16,5	7,2
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	0,9	-0,4	4,3	6,6	3,6
Højeste 1/3	2,7	1,8	5,7	7,8	5,0
Mellemste 1/3	0,6	-0,5	4,8	7,4	4,1
Laveste 1/3	-0,7	-2,2	2,8	5,1	2,0

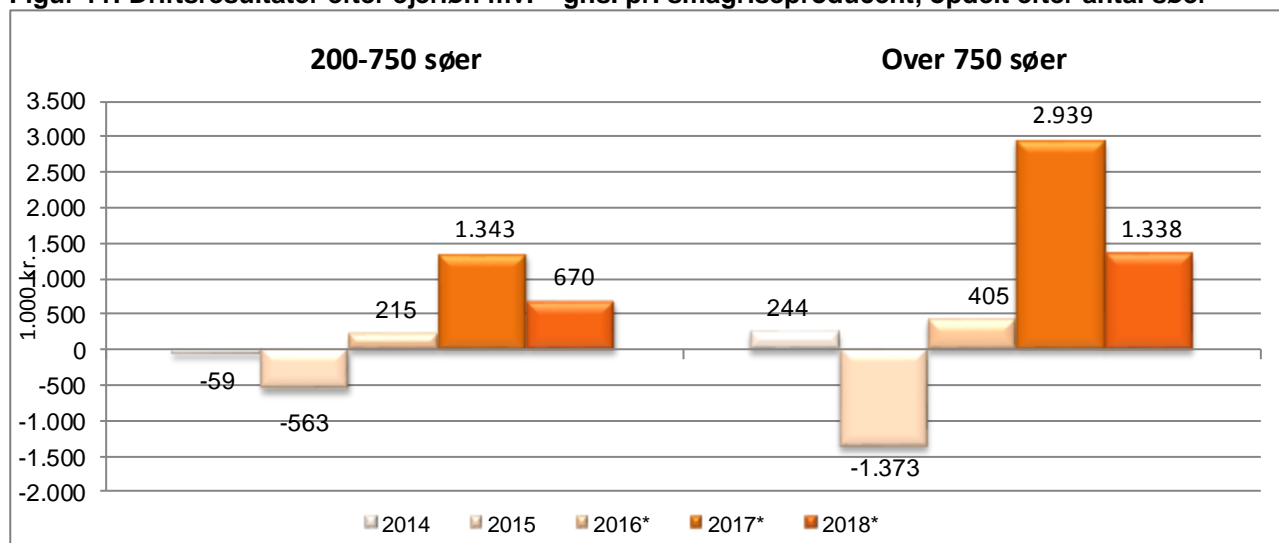
Tabel 16: Nøgletal efter indkomstgruppe – slagtesvineproducenter

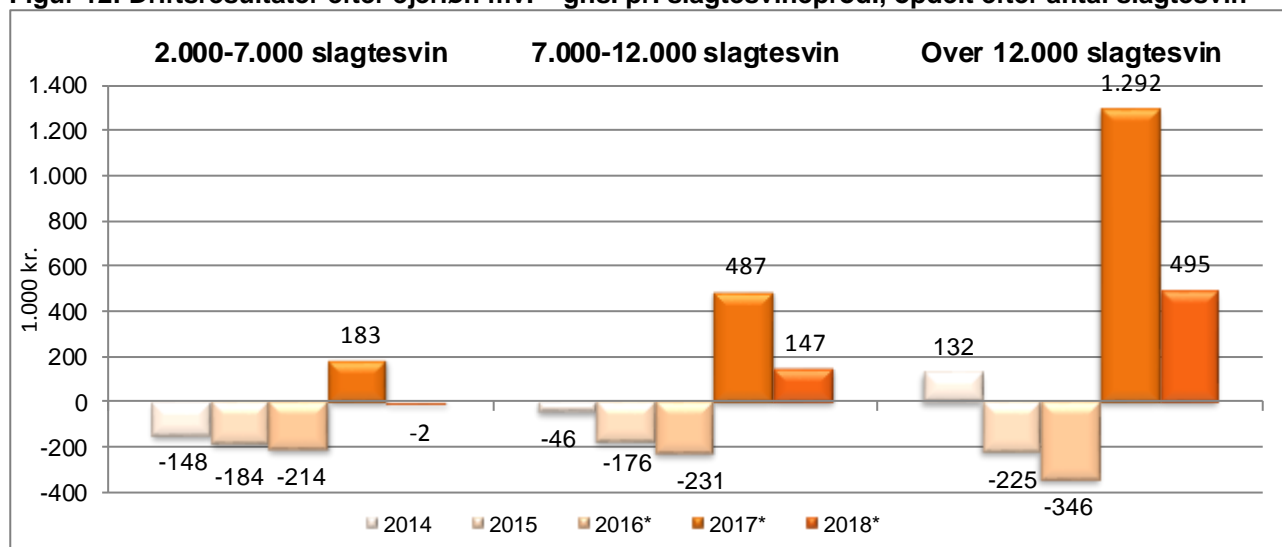
Pct.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	4,1	5,2	7,2	15,8	7,3
Højeste 1/3	10,6	11,8	12,4	20,1	12,1
Mellemste 1/3	2,7	4,0	5,7	14,4	5,8
Laveste 1/3	-1,4	-0,8	3,2	12,4	3,4
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	0,8	1,0	1,3	3,3	1,4
Højeste 1/3	1,9	2,2	2,2	4,0	2,2
Mellemste 1/3	0,5	0,7	1,0	2,8	1,1
Laveste 1/3	-0,3	-0,2	0,6	2,8	0,7

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Størrelsesgrupper

Blandt smågriseproducenterne ses en stor forskel mellem små og store. Resultatet for smågriseproducenterne med over 750 søer varierer mest. Det gælder ikke i samme udstrækning slagtesvineproducenterne. Figur 11 og 12 viser driftsresultat efter ejerløn mv. for tre størrelsesgrupper.

Figur 11: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. smågriseproducent, opdelt efter antal søer

Figur 12: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. slagtesvineprod., opdelt efter antal slagtesvin

Nøgletal for størrelsesgrupper

Tilsvarende er der stor forskel på nøgletallene i forhold til bedriftens størrelse. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter bedriftenes størrelse, som ses i Tabel 17 og 18.

Tabel 17: Nøgletal efter størrelsesgruppe – smågriseproducenter

Pct.	Antal					
	2015	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	719	3,9	-1,6	15,6	21,5	12,6
200-750 søer	421	2,8	-1,3	15,6	21,6	12,9
Over 750 søer	298	5,1	-1,8	15,5	21,4	12,4
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	719	0,9	-0,4	4,3	6,6	3,6
200-750 søer	421	0,6	-0,3	4,0	6,2	3,4
Over 750 søer	298	1,3	-0,4	4,6	7,0	3,7

Tabel 18: Nøgletal efter størrelsesgruppe – slagtesvineproducenter

Pct.	Antal					
	2015	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	756	4,1	5,2	7,2	15,8	7,3
2.000-7.000 slagtesvin	338	1,3	3,0	5,4	13,8	6,0
7.000-12.000 slagtesvin	243	4,6	5,4	7,4	15,6	7,3
Over 12.000 slagtesvin	174	5,4	6,4	8,4	17,2	8,2
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	756	0,8	1,0	1,3	3,3	1,4
2.000-7.000 slagtesvin	338	0,2	0,5	0,8	2,3	0,9
7.000-12.000 slagtesvin	243	0,8	0,9	1,3	3,0	1,3
Over 12.000 slagtesvin	174	1,3	1,5	1,9	4,5	1,9

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Følsomhed

Givet den markeds-mæssige usikkerhed, er det relevant at anvende en følsomhedsanalyse for at se, hvor de største risikofaktorer ligger.

Nedenfor vises følsomheden på tre forskellige variable, svineprisen, foder og renten. Der er vist beregninger for både højere og lavere priser end forventet.

Der medregnes ikke værdiændringer ved den højere eller lavere svinepris, som dog vil bidrage yderligere til udsving i driftsresultatet.

Tabel 19: Ændring i driftsresultat – gns. pr. smågriseproducent, 2017*

1.000 kr.	200-750 Søer	Over 750 søer
Driftsresultat	1.898	3.541
Driftsresultat efter ejerløn mv.	1.343	2.939
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg lavere	-381	-876
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg højere	382	876
Korn og soyapriser hhv. 10 og 15 kr./hkg. lavere	337	804
Korn og soyapriser hhv. 10 og 10 kr./hkg. højere	-238	-568
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-118	-276
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	60	138

Tabel 20: Ændring i driftsresultat – gns. pr. slagtesvineeproducent, 2017*

1.000 kr.	2.000-7.000 slagtesvin	7.000-12.000 slagtesvin	Over 12.000 slagtesvin
Driftsresultat	617	1.010	1.925
Driftsresultat efter ejerløn mv.	183	487	1.292
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg lavere	-97	-180	-433
Svin - afregningspris 0,50 kr. pr. kg højere	97	181	434
Korn og soyapriser hhv. 10 og 15 kr./hkg. lavere	0	-2	174
Korn og soyapriser hhv. 10 og 10 kr./hkg. højere	-4	-5	-130
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-63	-109	-197
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	31	55	99

* Pris- og renteudsvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

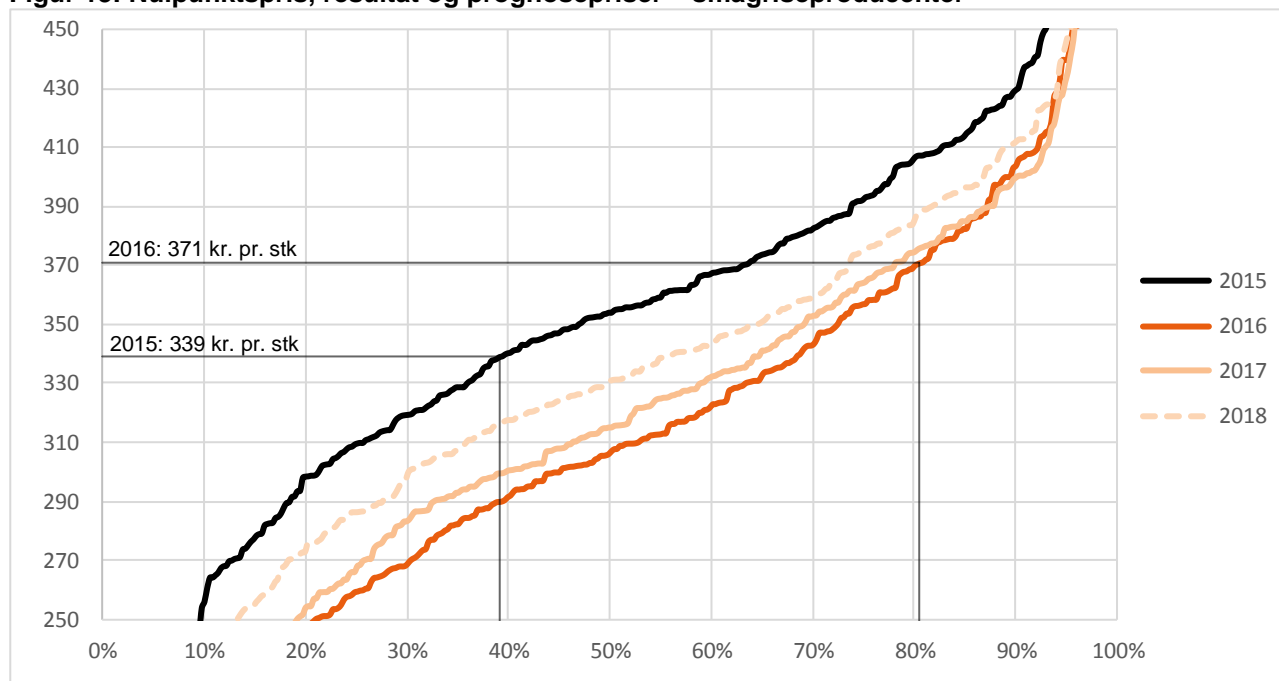
Nulpunktpris, resultat - slagtesvine- og smågriseproducenter

Figurene nedenfor viser nulpunktpriserne for 2015-2018. De anvendte nulpunktpriser vedrører hele bedriften, dvs. også markdriften og andre landbrugsaktiviteter. Nulpunktpriserne er defineret i Bilag 2 og beregnes ud fra de i prognosen anvendte forudsætninger for omkostningerne. Ved at sammenholde med forventede prognosepriser, ses hvor stor en del af bedrifterne, der har en nulpunktpris hhv. over og under prognosepriserne.

De bedrifter, der ligger under den indsatte pris, får deres omkostninger dækket ved den pågældende pris. Af Figur 13 fremgår det, at knap 40 pct. af bedrifterne fik deres omkostninger dækket i 2015 og godt 80 pct. i 2016.

I Tabel 21 kan man se nulpunktpriserne for smågriseproducenterne delt op på laveste, mellemste og højeste nulpunktpriser. Desuden vises konsolideringsnulpunktet for gennemsnittet.

Figur 13: Nulpunktpris, resultat og prognosepriser – smågriseproducenter

Tabel 21: Nulpunktpris, resultat - smågriseproducenter, opdelt i nulpunktgrupper

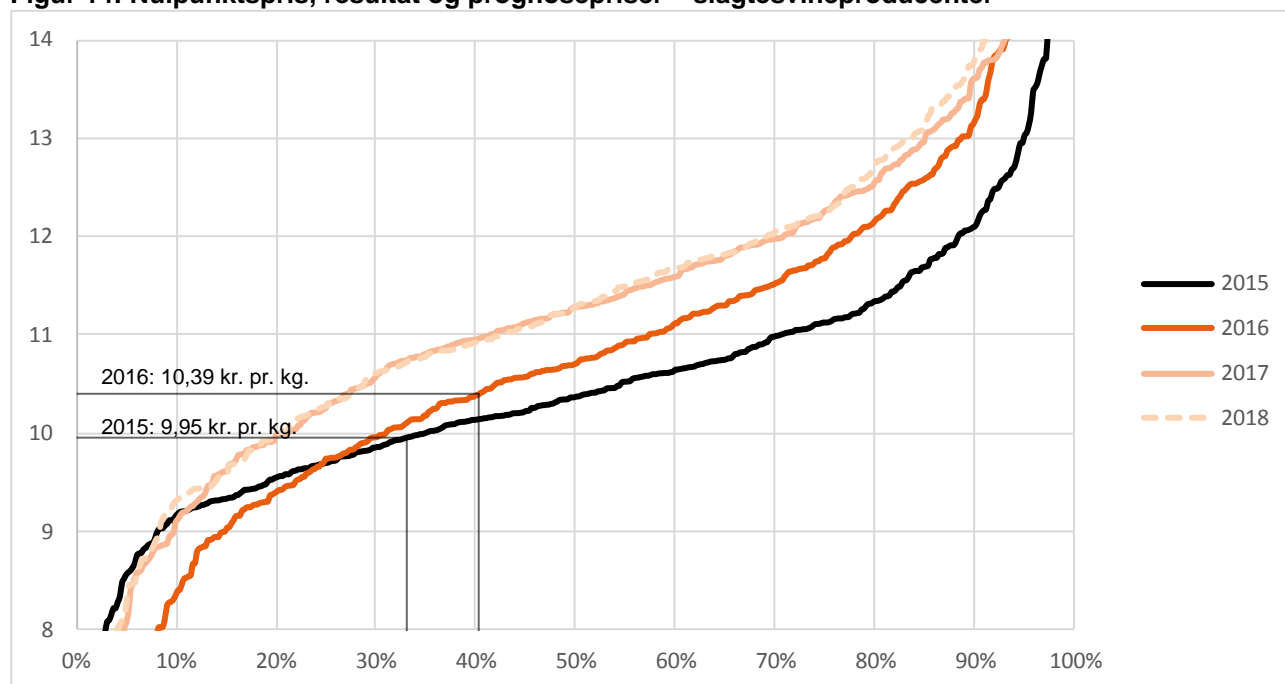
	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Nulpunktpris, resultat, gns. alle	374,9	384,7	350,3	306,6	311,4	327,1
Laveste 1/3	289,3	313,0	269,3	219,0	223,4	244,8
Mellemste 1/3	380,5	388,1	352,9	307,0	315,7	330,0
Højeste 1/3	455,5	453,5	431,6	396,6	397,5	408,4
Nulpunktpris, konsolidering, gns.	-	435,3	388,4	356,0	367,4	372,4

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

I Figur 14 ses nulpunktskurverne for slagtesvineproducenterne. Her ses, at der i 2015 var lidt over 30 pct., der fik dækket deres omkostninger ved den pågældende pris. I 2016 var det omkring 40 pct., der fik dækket deres omkostninger.

I Tabel 22 kan man se nulpunktspriserne for slagtesvineproducenterne delt op på laveste, mellemste og højeste nulpunktspriser. Desuden ses konsolideringsnulpunktet for gennemsnittet.

Figur 14: Nulpunktspris, resultat og prognosepriser – slagtesvineproducenter

Tabel 22: Nulpunktspris, resultat - slagtesvineproducenter, opdelt i nulpunktsgrupper

	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Nulpunktspris, resultat, gns. alle	12,3	11,5	10,5	10,8	11,3	11,5
Laveste 1/3	11,0	10,3	9,1	8,5	9,3	9,3
Mellemste 1/3	12,3	11,4	10,4	10,7	11,3	11,3
Højeste 1/3	13,8	12,9	12,0	13,1	13,4	14,0
Nulpunktspris, konsolidering, gns.	-	10,9	10,0	10,4	11,0	10,8

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Aktiver, gæld og investering

Regnskaberne viser, at investeringer i produktionsanlæg i 2015 ligger under afskrivningerne for både slagtesvine- og smågriseproducenterne. Dette er også gældende, hvis man ser isoleret på de forskellige størrelsesgrupper, hvor de største bedrifter dog investerer relativt mere end de mindre bedrifter, dog stadig ikke tilstrækkeligt til at overstige afskrivningerne.

For smågriseproducenterne forventes niveauet af investeringer at stige en smule over hele perioden 2015 til 2018.

Hos slagtesvineproducenterne forventes en større stigning i investeringer i driftsbygninger i 2017 og 2018 som følge af moderniseringstøtteordningen for slagtesvinestalde samt en række initiativer fra slagterierne for at holde afregningspriserne højere for "nye" grise, der medfører forbedret rentabilitet i nye og renoverede stalde.

Som det ses af tabel 23 og 24, er slagtesvineproducenterne mere solide end smågriseproducenterne. Det skyldes en større egenkapital kombineret med en mindre aktivmasse.

Tabel 23: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer - gns. pr. smågriseproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	22.179	22.830	23.253	23.851	24.463
Landbrugsaktiver i alt	41.803	42.482	42.859	43.418	44.037
Aktiver i alt	46.121	46.852	47.347	48.030	48.780
Realkreditlån	-25.249	-25.494	-25.872	-25.509	-25.498
Bank-/sparrekasselån	-3.932	-4.186	-4.248	-4.248	-4.186
Gæld i alt	-36.303	-37.413	-37.969	-37.436	-37.420
Gæld pr. so	-54	-54	-53	-51	-50
Egenkapital**	6.633	6.151	5.880	6.797	7.257
Investeringer i alt	-1.408	-1.218	-1.272	-1.327	-1.384
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	14,0	13,1	12,4	14,2	14,9

Tabel 24: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer – gns. pr. slagtesvineproducent

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	20.009	21.808	22.316	22.994	23.691
Landbrugsaktiver i alt	32.763	35.280	35.658	36.349	37.069
Aktiver i alt	36.381	39.142	39.646	40.468	41.323
Realkreditlån	-17.242	-18.508	-18.891	-19.110	-19.388
Bank-/sparrekasselån	-1.840	-1.924	-1.964	-1.964	-2.016
Gæld i alt	-23.290	-24.861	-25.376	-25.670	-26.043
Gæld pr. slagtesvin	-3	-3	-3	-3	-3
Egenkapital**	9.467	10.517	10.253	10.442	10.576
Investeringer i alt	-1.064	-1.262	-1.030	-1.190	-1.218
nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	26,0	26,9	25,9	25,8	25,6

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

** I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

PLANTEPRODUCENTER

SAMMENDRAG

Fra 2016 ser vi fremad

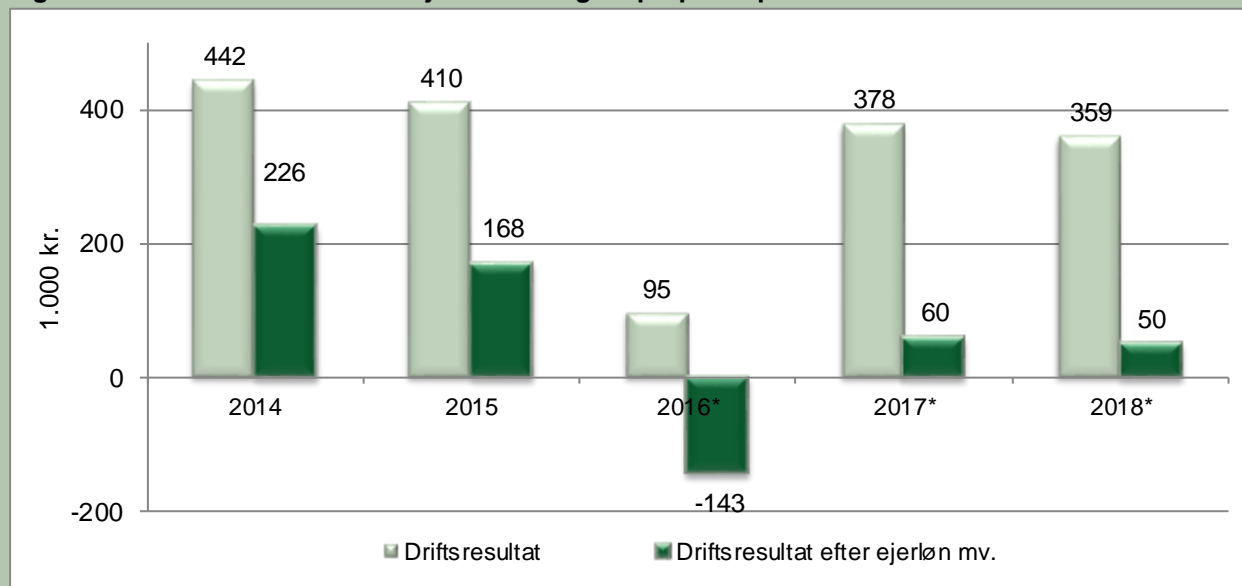
Prognosen viser, at den gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrift i 2016 forventes at realisere et negativt driftsresultat efter ejerløn mv. på 143.000 kr., men herefter er det mere positivt.

Det er et fald på 311.000 kr. set i forhold til resultatet på 168.000 kr. i 2015. Prognosen indikerer, at driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2017 og 2018 igen bliver positivt.

Faldet i driftsresultatet efter ejerløn mv. i 2016 skal findes i lave udbytter fra både korn og raps, samtidig med lave afregningspriser næsten over hele linjen. En væsentlig årsag til de forbedrede resultater i 2017 og 2018 er, at afgrødeudbytterne forventes at stige op til eller over 2015-niveau, samtidig med mindre prisstigninger på både korn og raps. Den væsentligste årsag til en forringelse af det forventede resultat for 2016, set i forhold til prognosen i januar, er indregningen af konstaterede tab på finansielle aktiver og gæld på 60.000 kr.

Ved vurdering af driftsresultatet skal man være opmærksom på, at dette skal dække ejerens egen arbejdsindsats og forrentning af egenkapitalen. Ved vurdering af driftsresultat efter ejerløn mv. skal dette dække forrentning af egenkapitalen, og for en gennemsnitlig heltidsplanteavlsbedrift vil indtjeningen i alle årene i perioden 2015 til 2018 være for lav til at forrente egenkapitalen tilfredsstillende.

Figur 15: Driftsresultat før/efter ejerløn mv. - gns. pr. planteproducent

Konjunktur og driftsresultat

Indledning

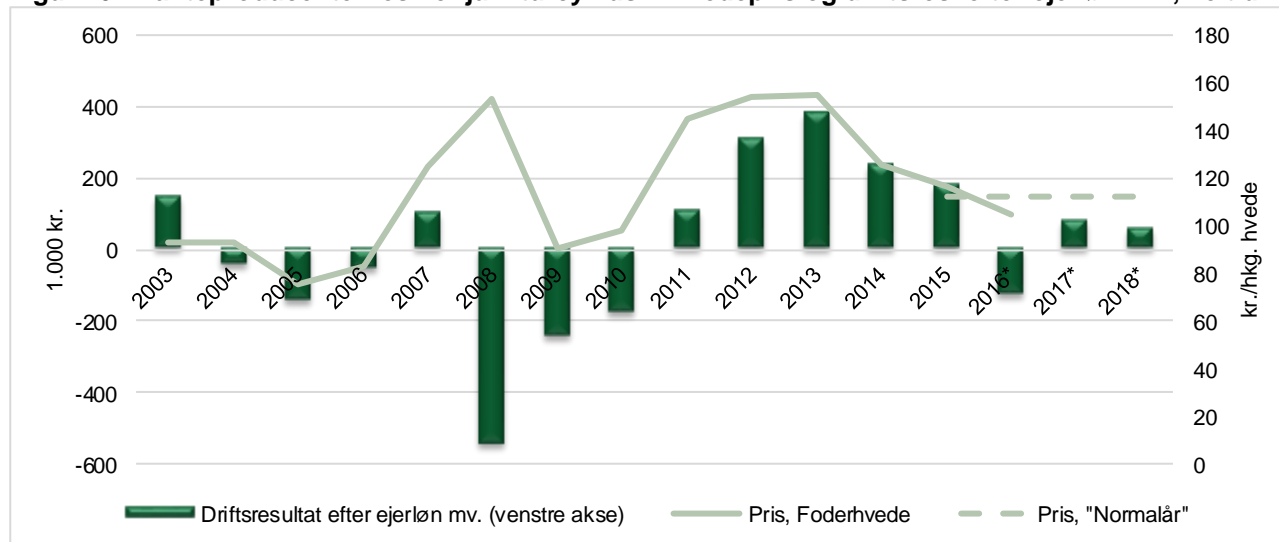
I 2017 og 2018 regnes der i prognosen med en effekt af "fødevare- og landbrugspakken" på samlet set 5-6 pct. på afgrødeudbyttet i forhold til udbyttetendensen op til og med 2016. Landbrugspakken gav mulighed for tilførsel af ekstra kvælstof på 16 pct. i 2016 og yderligere 8 pct. i 2017 i forhold til 2015. Den forventede effekt sås ikke i 2016 på grund af vejrmæssige forhold, men fastholdes i 2017 og efterfølgende år.

I nærværende prognose er indberetningerne af korn- og rapsudbytter til Danmarks Statistik anvendt for 2016, og det giver et kornudbytte på omkring 10 pct. under niveauet i 2015. For raps er niveauet i underkanten af 30 pct. under udbytterne i 2015. Grovfoderudbytterne skønnes at være på niveau med januarprognosen, mens udbyttene for andre afgrøder end korn, raps og grovfoder lægger sig op ad indberetningerne til Danmarks Statistik. For 2017 og 2018 anvendes udviklingstendensen for perioden 2002 til 2016.

Konjunktur

Planteavlernes indtjening udtrykt som driftsresultat efter ejerløn mv. har svinget mere eller mindre synkront med priserne på korn, udtrykt i figur 16 som viser prisen på foderhvede. I hele perioden frem til og med 2015 – dog med undtagelse af 2012 og 2013 – har der for en gennemsnitlig heltidsplanteavlsbedrift kun været delvis dækning af forrentningen af egenkapitalen, og i nogle af årene har der heller ikke været fuld dækning af ejerens løn. For 2016 og frem til 2018 forventes billedet at være det samme, med mindre den viste svage konjunkturcyklus udvikler sig kraftigere i opadgående retning end forudsat i prognosen.

Figur 16: Planteproducenternes konjunkturcyklus – Hvedepris og driftsres. efter ejerløn mv., heltid

Resultatopgørelse – planteproducenter

Det forventede driftsresultat efter ejerløn mv. i 2016 forventes at blive på minus -143.000 kr. - et fald på 311.000 kr. fra 2015. Det skyldes primært lave høstudbytter og lave afregningspriser på korn, der som udbytterne faldt med ca. 10 pct. i forhold til 2015. Sukkerroer og frø blev ramt af varierende mindre prisfald, og spisekartofler blev ramt af prisfald på 10-15 pct fra 2015 til 2016. Prisen på raps steg med et par procent fra 2015 til 2016. Der er indregnet et forventet finansielt tab i 2016 på 60.000 kr.

Priserne på korn forventes i 2017 og 2018 at komme op på et lidt højere niveau end i 2016, men stadig lavere end i 2015. Kornudbytterne forventes at stige 11-12 pct. i forhold til 2016, delvis på grund af effekten fra fødevare- og landbrugspakken, og rapsudbytterne forventes at komme tilbage på niveauet fra 2015.

I tabel 25 vises produktionsomfang og hovedresultaterne for alle planteavlsbedrifter. I Bilag 2 er der redegjort for datagrundlaget for de regnskaber i 2015, der danner udgangspunkt for prognosen. Den "gennemsnitlige planteavlsbedrift", der indgår i nærværende analyse, omfattede i 2015 et dyrket areal på 221 ha. - heraf var 90 ha. forpagtet. Gennemsnitsbedriften har 148 ha. med korn, 20 ha med raps, 11 ha. med frø, 21 ha. med kartofler og/eller fabriksroer og 21 ha. med andre afgrøder.

For 2015 indgår der realiserede kurstab på i alt 60.000 kr. Realiserede kursgevinster og kurstab opdeles i positioner i finansaktiver (typisk renteswaps) og gæld (typisk lån i fremmed valuta, f.eks. CHF). I nærværende prognose er der for 2015 indregnet er realiseret kurstab på gæld på 34.000 kr., og et realiseret kurstab på finansaktiver på 26.000 kr. For 2016 forventes der tilsvarende kurstab på 60.000 kr., mens der indgår neutrale forventninger for 2017 og 2018.

Tabel 25 viser, at der fra 2015 til 2016 forventes en nedgang i bruttoudbyttet på 296.000 kr., som udelukkende stammer fra mark. Andre indtægter under bruttoudbyttet ligger samlet på et uændret niveau. Faldet i driftsresultatet fra 2015 til 2016 er på i alt 315.000 kr., heraf stammer ca. 20.000 kr. fra en stigning i kapacitetsomkostningerne, og resten kommer fra bruttoudbyttet.

Tabel 25: Resultatopgørelse og nøgletal - gns. pr. planteproducent, 1.000 kr.

	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Antal bedrifter, vejlet	2.492	2.176	2.000	1.850	1.700
Hektar	211	221	226	230	235
1.000 kr.					
Bruttoudbytte	3.414	3.427	3.131	3.518	3.619
- heraf mark	2.928	2.914	2.613	2.991	3.087
Stykomkostninger	-1.012	-1.043	-1.040	-1.113	-1.143
- heraf mark	-902	-947	-946	-1.009	-1.036
Dækningsbidrag	2.402	2.384	2.090	2.406	2.476
- heraf mark	2.026	1.967	1.667	1.982	2.051
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.256	-1.252	-1.274	-1.329	-1.379
Afskrivninger mm.	-457	-474	-481	-489	-497
Resultat af primær drift	689	658	336	588	600
Afkoblet støtte	526	537	539	545	547
Finansieringsudgifter i alt	-773	-785	-780	-755	-788
Driftsresultat	442	410	95	378	359
Heraf værdiændringer, besætning	-1	1	0	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-75	-46	-56	17	0
Driftsresultat efter ejerløn mv.	226	168	-143	60	50
Likviditet før anlægsinvesteringer	768	641	554	534	609
Likviditetsoverskud/-behov	-491	-716	-833	-894	-862
Konsolidering	130	138	-79	32	81

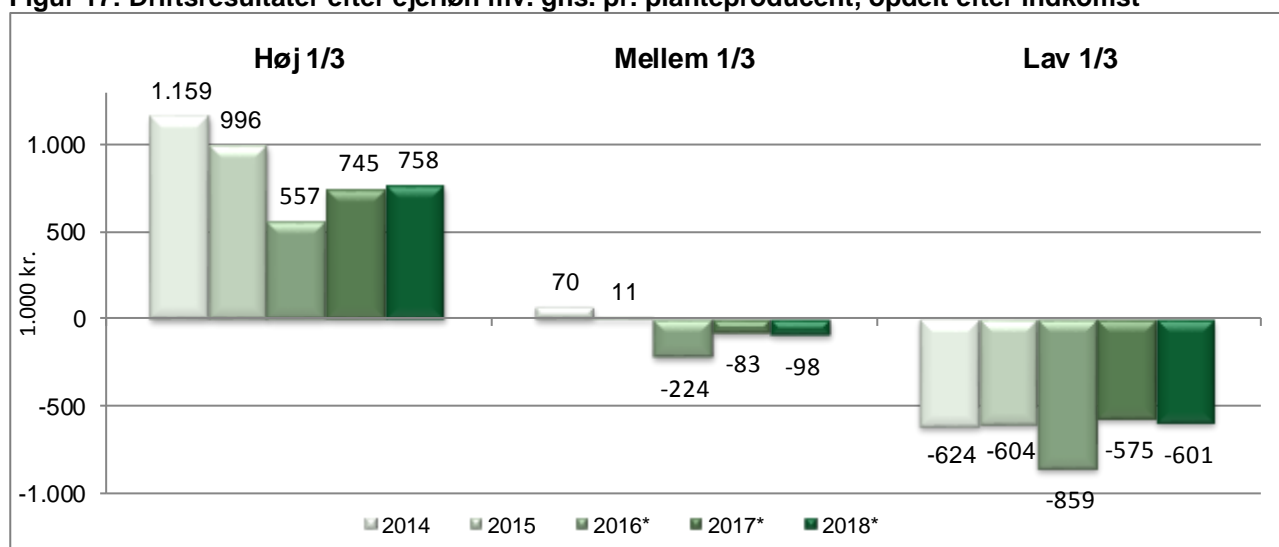
* 2016-2018: Prognose fra SEGES. "Driftsresultat efter ejerløn mv." jf. definition i Bilag 2.

Indkomstgrupper

Bag gennemsnitstallene i de foregående afsnit ligger der en stor spredning. I Figur 17 vises driftsresultatet for bedrifter sorteret efter højeste, mellemste og laveste tredjedel målt på driftsresultat efter ejerløn mv.

Den højeste tredjedel dyrkede 52 ha. mere end gennemsnittet i 2015 og opnåede et driftsresultat efter ejerløn mv. på 828.000 kr. bedre end gennemsnittet. I perioden fra 2015 til 2018 ventes den højeste tredjedel af bedrifterne et resultat, der er ca. 730.000 kr. bedre end gennemsnittet. Den laveste tredjedel af bedrifterne dyrkede 7 ha. mindre end gennemsnittet i 2015 og opnåede et resultat, der var 772.000 kr. lavere end gennemsnittet. Fra 2015 til 2018 ventes den laveste tredjedel et resultat, der er ca. 695.000 kr. lavere end gennemsnittet. Den mellemste tredjedels resultat i 2015 lå omkring nul. Alle tre indkomstgrupper oplevede i 2016 et dyk i indtjeningen på grund af lave udbytter og lavere priser på korn. Udbytterne ventes at stige igen i 2017 og 2018 på grund af "fødevare- og landbrugspakken", og priserne ventes at rette sig lidt op.

Figur 17: Driftsresultater efter ejerløn mv. gns. pr. planteproducent, opdelt efter indkomst

Nøgletal for indkomstgrupper

Tabel 26 viser en stor spredning i bedrifternes evne til at forrente bruttoudbytte og aktiver. Det ses af nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter højeste, mellemste og laveste indkomstgruppe. Under de aktuelle prisforhold er det kun den bedste og mellemste tredjedel af bedrifterne, der bidrager positivt til forrentningen af bruttoudbytte og aktiver. Niveaulet er generelt lavt, især i 2016.

Tabel 26: Nøgletal efter indkomstgruppe – planteproducenter

Pct.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	17,2	15,8	7,2	13,1	12,7
Højeste 1/3	28,0	25,3	17,9	22,0	21,7
Mellemste 1/3	14,3	11,8	1,6	8,8	8,3
Laveste 1/3	-3,0	-0,9	-11,6	-2,5	-2,8
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	1,7	1,5	0,6	1,2	1,2
Højeste 1/3	3,2	2,9	1,8	2,4	2,4
Mellemste 1/3	1,2	1,0	0,1	0,8	0,7
Laveste 1/3	-0,2	-0,1	-0,8	-0,2	-0,2

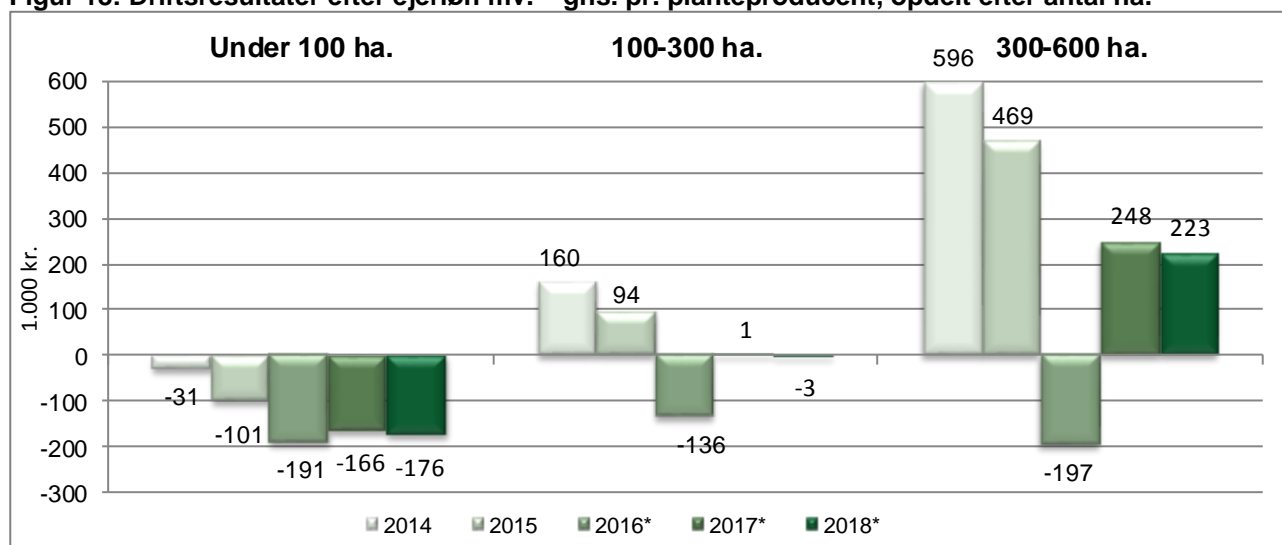
* 2016-2018: Prognose fra SEGES

Størrelsesgrupper

De mindste bedrifter ventes at få et gennemsnitligt driftsresultat efter ejerløn mv. i 2017 og 2018 på minus 166.000-176.000 kr. De største bedrifter opnår i samme periode et gennemsnitligt resultat på 248.000-223.000 kr.

Effekten fra lave korn- og rapsudbytter og lave priser på korn i 2016 slår kraftigere igennem på de store ejendomme end på de mindre ejendomme. Det skyldes blandt andet forskelle på afgrødesammensætningen. De store ejendomme forventes at hente 87 pct. af bruttoudbyttet fra marken, mens de mindre ejendomme henter 70 pct. af bruttoudbyttet herfra. Samtidig består 40 pct. af bruttoudbyttet fra marken på de mindre ejendomme af gartneriafgrøder, som ikke rammes af udbytte- og prisfald på korn. Gartneriafgrøder udgør kun 9 pct. i gennemsnit af bruttoudbyttet på de store ejendomme.

Figur 18: Driftsresultater efter ejerløn mv. – gns. pr. planteproducent, opdelt efter antal ha.

Nøgletal for størrelsesgrupper

Tilsvarende er der stor forskel på nøgletallene i forhold til bedriftens størrelse. Det kommer til udtryk i nøgletallene "Overskudsgrad" og "Afkastningsgrad", opdelt efter bedrifternes størrelse. Under de anvendte pris- og udbytteforhold forventes de mindre bedrifter hverken at kunne skabe en positiv forrentning af bruttoudbyttet eller anvendte aktiver helt frem til 2018.

Tablet 27: Nøgletal efter størrelsesgruppe – planteproducenter

Pct.	Antal					
	2015	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Overskudsgrad, gns. alle	2.176	17,2	15,8	7,2	13,1	12,7
Under 100 ha.	357	8,0	3,9	-3,4	-0,8	-1,3
100-300 ha.	1.318	16,4	15,0	6,6	12,0	11,6
300-600 ha.	426	20,2	18,0	8,5	15,2	14,8
Afkastningsgrad, Landbrug, gns. alle	2.176	1,7	1,5	0,6	1,2	1,2
Under 100 ha.	357	0,8	0,4	-0,3	-0,1	-0,1
100-300 ha.	1.318	1,5	1,3	0,5	1,0	1,0
300-600 ha.	426	2,2	1,9	0,8	1,5	1,5

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Følsomhed

For at vurdere prognosens følsomhed over for centrale parametre, er der foretaget en følsomhedsanalyse, hvor konsekvenser af ændring i afgrødepriser og renter er beregnet. Der er opstillet scenarier for de forventede mest sandsynlige salgspriser på afgrøder og for renteutviklingen. Beregningerne er gennemført på de tidligere anvendte størrelsesgrupper for prognosen i 2017. I Tabel 28 ses det, hvordan driftsresultatet efter ejerløn mv. bevæger sig i forhold til prognosens centrale forudsætninger for priser på hvede og byg samt renterne.

Der er stor usikkerhed om både priser og udbytter, og det er derfor altid væsentligt at forholde sig til følsomhed i prognoserne. Det er samtidig vigtigt at sikre sig mod yderligere prisfald på afgrøderne ved at konsolidere og kun investere i aktiver, der giver et afkast, som står mål med risikoen.

Især for bedrifterne i den største gruppe mellem 300 og 600 ha. er udsvingene ved følsomhedsberegningerne større for udsving i kornpriserne end for udsving i renten.

For de mindste bedrifter på op til 100 ha. er forskellen mellem udsving i kornpriserne og renten forholds-mæssigt mindre, primært fordi de store bedrifter har en langt større andel af bruttoudbyttet placeret på kornprodukter, fremfor de mindre bedrifters større andel af specialprodukter.

En højere kornpris på 10 kr. pr. hkg. vil medføre en forøgelse af driftsresultatet på de største bedrifter med 485 kr. pr. ha. for alle dyrkede ha., mens en forøgelse af driftsresultatet for de mindste bedrifter kun vil være omkring 420 kr. pr. ha. Samme forhold gør sig gældende ved prisfald. Falder kornprisen 15 kr. pr. hkg. vil det reducere driftsresultatet med 730 kr. pr. ha. og 625 kr. pr. ha. på henholdsvis de største og de mindste bedrifter.

Tabel 28: Ændring i driftsresultat pr. planteproducent ved ændring i priser og renter, 2017*

1.000 kr.	Under 100 ha	100-300 ha	300-600 ha
Driftsresultat	122	334	536
Driftsresultat efter ejerløn mv.	-166	1	248
Hvede og byg 15 kr./hkg. lavere	-42	-132	-307
Hvede og byg 10 kr./hkg. højere	28	88	204
Renter ca. 0,50 pct.point højere**	-29	-69	-157
Renter ca. 0,25 pct.point lavere**	14	35	78

* Pris- og renteutsvingene er valgt ud fra et sandsynlighedsinterval, der ventes at opfange ca. 2/3 af prisbevægelserne. Som i det centrale skøn er pris-/renteprognosen et udtryk for den forventede gennemsnitligt handlede pris/rente, og ikke højest/lavest pris/rente.

** Der forudsættes et parallelskifte på variable lån, uanset løbetid og underliggende aktiver, mens den lange rente fastholdes.

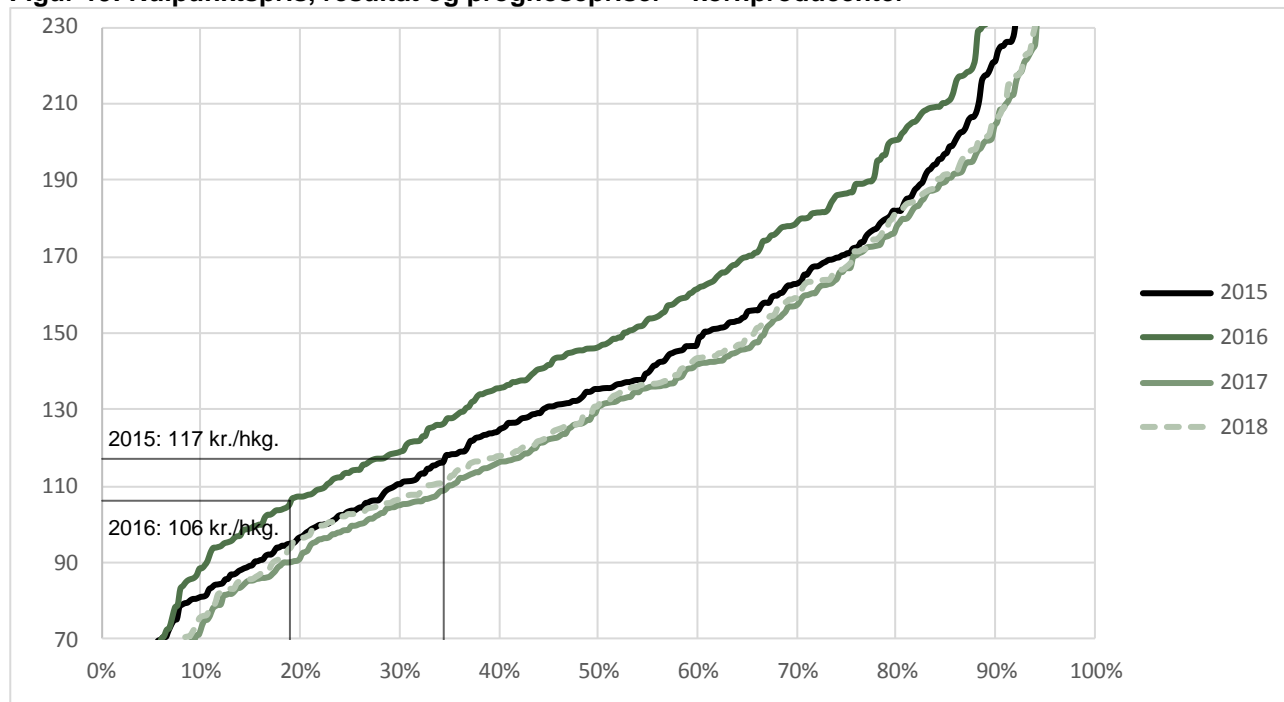
Nulpunktpris, resultat - kornproducenter

I figuren nedenfor vises nulpunktprisen for hele prognoseperioden. De anvendte nulpunktpriser vedrører hele bedriften, dvs. også markdriften og andre landbrugsaktiviteter. Nulpunktpriserne er defineret i Bilag 2 og beregnes ud fra de i prognosen anvendte forudsætninger for omkostningerne. Ved at sammenholde med forventede prognosepriser ses, hvor stor en del af bedrifterne, der har en nulpunktpris hhv. over og under prognosepriserne.

Ikke overraskende ligger nulpunktpriskurven relativt højt i 2016 med de lave afgrødeudbytter på korn og raps. Med de lave priser på korn i 2016 vil andelen af bedrifter, der kan opnå et positivt resultat i 2016 være relativt begrænset. Bedre ser det ud i prognoseårene 2017 og 2018, hvor der forventes højere udbytter, og samtidig skønnes der lidt højere priser end i 2016. Figuren viser dog, at der fortsat vil være mange bedrifter, der ikke tjener penge på deres produktion, men at andelen er faldende.

Tabel 29 viser nulpunktpriserne fordelt på nulpunktgrupper, hvoraf der fremgår, at det kun er gruppen med den laveste nulpunktpris og givetvis de mest effektive bedrifter i mellemgruppen, der pt. tjener penge på produktionen af korn.

Figur 19: Nulpunktpris, resultat og prognosepriser – kornproducenter

Tabel 29: Nulpunktpris, resultat - kornproducenter, opdelt i nulpunktgrupper

	2013	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Nulpunktpris, resultat, gns. alle	149,0	140,6	144,1	156,3	135,9	138,6
Laveste 1/3	99,3	92,6	86,9	94,0	79,4	83,2
Mellemste 1/3	146,9	141,0	135,6	147,9	128,3	130,3
Højeste 1/3	201,4	188,5	211,9	229,7	201,9	204,5

* 2016-2018: Prognose fra SEGES.

Aktiver, gæld og investering

For den gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrift forventes der en positiv likviditet før investering på 554.000 kr. i 2016. Dette skal sammenholdes med, at afskrivningerne i gennemsnit er på ca. 490.000 kr. om året i prognoseperioden fra 2016 – 2018. I investeringerne på et niveau omkring 1,4 mio. kr. indgår, at den gennemsnitlige planteavlsbedrift udvides med ca. 4 ha. om året, hvoraf ca. 40 pct. af arealet forpagtes. Der er derfor investeret en del i markbruget. Der er kun et beskedent overskud til at investere mere end afskrivningerne, med mindre der optages yderligere lån, hvilket også har været tilfældet i 2016. Konsekvensen af dette kan blive, at det er vanskeligt at opretholde produktionsapparatet på nuværende niveau for en gennemsnitsbedrift.

For de mindre planteproducenter med op til 100 ha. forventes gælden pr. ha. at ligge stabilt omkring 116.000 kr. i hele prognoseperioden. Samlet set forventes gælden for denne gruppe at stige med 0,3 mio. kr. pr. bedrift. For de store bedrifter på mellem 300 – 600 ha. forventes gælden pr. ha. at ligge på 95.000 – 105.000 kr., og samlet set forventes gælden i denne gruppe at stige med 5,1 mio. kr. pr. bedrift i prognoseperioden.

Den højeste tredjedel af bedrifterne målt ud fra driftsresultatet forventes at have en gæld pr. ha. i prognoseperioden på omkring 93.000 kr., og den samlede gæld i denne gruppe forventes at stige med omkring 2,2 mio. kr. pr. bedrift. Den laveste gruppe af bedrifter målt ud fra driftsresultatet forventes at have en gæld pr. ha. i prognoseperioden på omkring 112.000 kr., og den samlede gæld forventes i denne gruppe at stige med 1,6 mio. kr. pr. bedrift.

Tablet 30: Aktiver, gæld, egenkapital og investeringer pr. heltidsbedrift

1.000 kr.	2014	2015	2016*	2017*	2018*
Fast ejendom	23.320	23.721	24.307	25.080	25.873
Landbrugsaktiver i alt	34.722	35.514	36.175	37.031	37.917
Aktiver i alt	39.275	40.392	41.296	42.402	43.546
Realkreditlån	-15.397	-15.685	-16.311	-16.982	-17.630
Bank-/sparrekasselån	-1.636	-1.452	-1.510	-1.510	-1.632
Gæld i alt	-20.848	-20.881	-21.714	-22.608	-23.470
Gæld pr. ha	-99	-94	-96	-98	-100
Egenkapital**	14.248	14.971	14.749	14.574	14.460
Investeringer i alt	-1.259	-1.357	-1.387	-1.429	-1.471
Nøgletal, pct.					
Soliditetsgrad	36,0	37,1	35,7	34,4	33,2

* 2016-2018: Prognose fra SEGES. I prognoseperioden forudsættes det, at ejendomspriserne følger den generelle inflationsudvikling.

** Indtil 2009 er soliditetsgraden lig 100 minus gældsprocent. Fra 2009 er hensættelser til skat fratrukket egenkapitalen..

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Indkomstprognosen for 2016-2018 bygger blandt andet på forudsætningerne gengivet i tabellen nedenfor.

Table A: Prisforventninger**

	Gns. 2004-2013	2014	2015	2016	"Normalår" *
Bytteforhold					
Hele landbruget	101	98	94	92	-
Mælkeproducenter	103	107	93	89	-
Svineproducenter	102	96	92	95	-
Planteproducenter	103	97	104	105	-
Mælkeproduktion					
Mælkepris, konv. (kr./kg. standard mælk)	2,42	2,98	2,34	2,15	2,55
Mælkepris, konv. (kr./kg. EKM)	-	2,89	2,29	2,10	2,50
Mælkepris, økologisk (kr./kg. standard mælk)	2,94	3,51	3,22	3,39	3,35
Mælkepris, økologisk (kr./kg. EKM)	-	3,43	3,14	3,31	3,27
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	-	4,50	4,00	0,50	-
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	-	4,50	4,00	1,00	-
Oksekødsproduktion					
Oksekød – ældre køer (281-300)	14,94	17,74	18,75	17,51	17,31
Svinekødsproduktion					
Svinekød (kr./kg.)	10,07	10,93	9,95	10,39	10,70
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	349	376	339	371	376
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	203	221	196	217	221
Grise pr. årssø	-	30,6	31,4	32,1	-
Planteproduktion					
Foderhvede (kr./hkg.)	117	126	117	106	112
Foderbyg (kr./hkg.)	115	119	118	102	109
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	195	184	209	210
Maltbyg (kr./hkg.)	101	135	130	118	124
Raps (kr./hkg.)	244	263	261	267	265
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	-	100	155	133	130
Foder o.a.					
Soyaskrå (kr./hkg.)	212	298	286	272	270
A-bl. 16 pct., økologisk	317	314	294	299	320
C-bl. 30 pct., økologisk	401	412	417	429	445
Foderhvede (kr./hkg.)	127	134	125	116	127
Foderbyg (kr./hkg.)	126	130	127	114	124
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	209	204	231	240
Rapsskrå (kr./hkg.)	180	192	196	192	190
Gødning (indeks)	161	197	185	151	180
Dieselolie (øre/l)	502	619	522	470	550

* Prognose fra SEGES, Landbrug & Fødevarer. "Normalår" jf. definition i Bilag 2.

Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Prognoserne offentliggøres næste gang:
Torsdag den 14. september 2017

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2017 og 2018 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har adgang til prognosepriserne for 2017-2021 direkte i www.farmtal.dk.

Bytteforhold

Landbrugets bytteforhold har været nogenlunde stabilt og støt stigende fra foråret 2009 til efteråret 2013. Derefter faldt bytteforholdet til og med 2016. I 2017 er det samlede bytteforhold på vej op igen. Der er forskel på de enkelte driftsgrene, men i 2017 ventes bytteforholdene for de tre af de fire største driftsgrene, kvæg-, svine- og minkproducenter at stige, mens kun planteproducenternes bytteforhold ventes uændret. Bytteforholdet ventes at toppe i 2017 i denne konjunkturcyklus, og ventes at falde lidt tilbage igen til et nogenlunde konjunkturneutralt niveau i 2018.

Salgspriser

Korn

Overgangslagrene fra gammel til ny høst er relativt store såvel globalt som nationalt. Det betyder, at kornpriserne forsat ligger i intervaller på 100-110 kr./Hkg. Det er for tidligt at spå om den nye høst. Der er dog indgået nogle få salgskontrakter på ny høst, og de ligger i niveauet 110-112,- kr./hkg. Rapsen er i første kvartal 2017 solgt til omkring 300 kr./hkg. Det er dog tvivlsomt, om denne pris følger med over i ny høst. Matif-kontrakter november 2017 er i skrivende stund på 274 kr. Denne pris kan lægge loftet for nye aftaler, og vi forudsætter derfor et fald fra det aktuelle niveau.

Svinekød

Priserne for svinekød og smågrise er steget i årets første måneder, og det forventes nu, at priserne holder sig på et relativt højt niveau resten af 2017. I EU forventes svinekødsproduktionen i 2017 at være på niveau med 2016. Herudover nyder svinekødspriserne i 2017 støtte fra relativt beskedne lagre af svinekød i Europa og en fortsat god stabil efterspørgsel fra de asiatiske markeder. Den gode økonomi for de europæiske producenter af smågrise i 2017 må forventes at resultere i, at EU produktionen af svin begynder at stige i 2018. Ligeledes er der i Kina udsigt til en øget svineproduktion i 2018, hvilket kan påvirke Kinas efterspørgsel efter svinekød på de internationale markeder. USA og Brasilien forventes ligeledes at øge produktionen og eksporten af svinekød, hvorfor det forventes at priserne for 2018 bliver lavere end 2017.

Oksekød

Kvægslagtingerne på virksomheder med klassificering er i årets første fire måneder 3,8 pct. lavere end i samme periode 2016. Ses der på antallet af samtlige slagtinger i Danmark, er det 4 pct. lavere end samme periode sidste år. Det lavere antal slagtinger er som forventet, som følge af højere mælkepriser og meget høje antal slagtinger i sidste halvdel af 2016. Samtidig er priserne på slagtekvæg 3 pct. højere sammenlignet med prisen ved udgangen af 2016. Den højere pris skyldes bl.a. et lavere udbud, idet flere landmænd har været tilbøjelige til at holde kvier og køer hjemme i længere tid, inden de er sendt til slagting. Det samlede antal slagtinger i hele 2017 ventes på ca. 533.600 stk., hvilket er 3 pct. færre slagtinger end sidste år.

Mælk

Et fald i den globale mælkeproduktion og en stigning i efterspørgsel fra Fjern- og Mellemøsten har medført, at mælke markedet er vendt med kraftige stigninger sidst i 2016 og i starten af 2017. Store lagre af mælkepulver, kvoteophøret samt det russiske importforbud har dæmpet markedet. Prognosen forudsætter små prisstigninger i tredje og fjerde kvartal. Den økologiske mælkepris forventes stort set at følge udviklingen i den konventionelle mælkepris, men med en gradvis indsnævring af øko-tillægget til 80 øre i 2018 som følge af større udbud af økologisk mælk.

Købspriser

Foder

I de seneste 6 måneder har sojaprisen ligget konstant på 268-270 kr./Hkg. De sidste opgørelser fra henholdsvis USA og Brasilien viser stor eksport til bl.a. Kina og et stigende forbrug. Høsten i Sydamerika er overstået, og det skønnes tvivlsomt, om produktionen er tilstrækkelig i forhold til efterspørgslen i efteråret 2017. Det afhænger primært af, om USA kan frembringe en god høst i efteråret 2017. Som forudsætning for prognosen indregnes en lille stigning på soja fra det nuværende niveau omkring 270 kr./hkg.

Gødning, bekæmpelsesmidler mv.

Gødningsprisen er over vinteren 2016/2017 steget fra ca. 240 til 270 kr./Hkg for en 21-3-10 blanding. På nuværende tidspunkt er gødningsproducenternes udmelding om prisniveau i slutningen i juli ukendt, men som forudsætning indregnes uændrede priser fra første kvartal 2017 i resten af året og en marginal stigning i 2018.

Priserne på bekæmpelsesmidler ser ud til at få en lille stigning i forhold til 2016-niveauet.

Konjunktur og renter

Hovedscenariet for prognosen er en moderat, positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden. Der er ikke udsigt til væsentlig inflation, som ligger over de største centralbankers målsætninger, i særdeleshed ikke i Europa.

USA har hævet renten, og yderligere renteforhøjelser i løbet af 2017 er mulige. Baggrunden er især et stærkt arbejdsmarked, let stigende inflation, et ønske om en normalisering af rentemarkedet samt fortsatte forventninger om vækststimulerende økonomisk politik med Trump. Vi forventer, at renteforhøjelserne i denne cyklus bliver beskedne, da de indledes sent i konjunkturforløbet, og da der ikke er afgørende tegn på inflation.

I Kina er væksten stabil på ca. 6,5 pct., og økonomien styres stramt for at undgå såvel overophedning som vækstnedgang. Det ventes, at staten formår at styre økonomien ned i retning af 5-6 pct. i de nærmeste år. De største risici i kinesisk økonomi er aftagende eksportvækst, overbyggeri, et skrøbeligt kreditmarked samt opbygning af en gældsboble. Japan kæmper fortsat mod afmatning trods stærkt ekspansiv pengepolitik.

Den Europæiske Centralbank (ECB) stimulerer vækst og inflation med lave renter, opkøb af værdipapirer og rigelig likviditet. Svag vækst og en lurende gældskrise i Europa skaber fortsat usikkerhed. Kronen er stærk, og der ventes nogenlunde ro om de danske valutaeserver og renter.

Tabellen nedenfor viser, hvilke renteforudsætninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tabel B: Renter inkl. bidrag mv.

	2014	2015	2016*	2017*	2018*	"Normalår" *
Realkredit, fast, dkr.	3,74	3,48	3,64	3,69	3,69	4,40
Realkredit, flex, dkr.	1,48	1,41	1,37	1,40	1,46	2,50
Realkredit, flex, euro	1,60	1,42	1,42	1,46	1,53	2,40
Finanslån, valuta	5,44	5,38	5,33	5,36	5,42	5,75
Kassekredit, dkr.	6,50	6,37	6,34	6,37	6,48	7,25
Banklån, dkr	5,44	4,93	5,09	5,14	5,14	5,75

* Prognose fra SEGES

Bilag 2: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelsen af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold m.v.

Prognosen er baseret på de endelige vejede 2015 regnskabsresultater fra økonomidatabasen. Regnskabsresultaterne er repræsentative for hele landbruget, idet de er vejede op til det samlede antal landbrugsbedrifter, der var i 2015 i Danmark i henhold til Danmarks Statistisk landbrugstælling.

Bedrifterne, der indgår, skal være på mindst 10 ha., eller værdien af et "standardoutput" (omsætning) skal være på mindst 15.000 euro. Årsrapporten skal derudover indeholde privatøkonomiske data. Kun kalenderårsbedrifter indgår i 2015 resultaterne. For at være defineret som et landbrug skal mindst halvdelen af omsætningen stamme fra landbrugsproduktionen.

Indkomstprognoserne for 2016-2018 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2015 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor.

Analysen vedrører heltidsbrug. Et heltidsbrug er defineret som et brug, hvor årets produktion kræver en arbejdsindsats, der er på mindst 1.665 normtimer. Heltidsbrug står for ca. 85 pct. af den samlede landbrugsproduktion.

I de vejede resultater for 2015 indgik 7.008 regnskaber, der er vejede op til 29.196 landbrugsbedrifter. Af disse bedrifter er de 5.247 heltidsbedrifter, der er vejede op til 10.773 bedrifter.

Klassifikationen af bedriftstyper (Planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarder om dette. Grundprincippet er, at mindst 50 pct. af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren, for at bedriften tilhører denne driftsgren. Ved enkelte tabeller indenfor de respektive driftsgrene, kan der være foretaget yderlige afgrænsning af grupperne.

Kvæg

Bedrifterne, der indgår, har en standardomsætning på mindst 50 pct. fra kvæg og grovfoderproduktion. Derudover skal 50 pct. af bruttoudbyttet, kvæg stamme fra mælkeproduktionen. I de endeligt vejede resultater for 2015 indgår 2.103 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 3.172 landbrugsbedrifter. Der er anvendt følgende grupperinger:

- Konventionelle med 100-200 årskøer: 1.189 bedrifter
- Konventionelle med 300-400 årskøer: 186 bedrifter
- Økologer med 100-200 årskøer: 170 bedrifter

Svin

Bedrifterne, der indgår, har en standardomsætning på mindst 50 pct. fra svineproduktionen. I de endeligt vejede resultater for 2015 indgår 1.426 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 2.533 heltids landbrugsbedrifter. Der er anvendt følgende grupperinger:

- Slagtesvineproducenter med 2.000-7.000 slagtesvin: 338 bedrifter
- Slagtesvineproducenter med 7.000-12.000 slagtesvin: 243 bedrifter
- Slagtesvineproducenter med mere end 12.000 slagtesvin: 174 bedrifter
- Smågriseproducenter med 200-750 årssøer: 421 bedrifter
- Slagtesvineproducenter med mere end 750 årssøer: 298 bedrifter

Planter

Bedrifterne, der indgår, har en standardomsætning på mindst 50 pct. fra planteproduktionen. I de endeligt vejede resultater for 2015 indgår 1.132 regnskaber, der er vejede op til at repræsentere 2.472 landbrugsbedrifter. Der er anvendt følgende grupperinger:

- 0-100 ha.: 357 bedrifter
- 100-300 ha.: 1.318 bedrifter
- 300-600 ha.: 426 bedrifter.

Definitioner

Afkastningsgrad, landbrug: $\frac{\text{Resultat af primær drift+EU-støtte +nettoforpagtning+ ejer aflønning}}{\text{landbrugsaktiver,ultimo}} \times 100$

Udtrykker virksomhedens evne til at forrente de anvendte landbrugsaktiver.

Bytteforhold: Bytteforholdet beskriver udviklingen i producenternes salgspriser i forhold til deres købspriser. Der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de månedlige observationer i årene 2010-2012, som angives med indeks 100. En værdi over 100 betyder, at bytteforholdet er bedre end gennemsnittet af 2010-2012 og vice versa.

$$\text{Bytteforhold} = \frac{\text{Salgsprisindeks}}{\text{Købsprisindeks}}$$

Indeksene for salgs- og købspriserne er vægtede ud fra de enkelte salgsprodukters og omkostningsarters gennemsnitlige andel i årene 2010-2012 af henholdsvis den samlede omsætning og de samlede omkostninger. Der er kun medtaget indtægter og omkostninger, der er en del af resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte. Udviklingen i renteniveauet påvirker således ikke bytteforholdet.

Driftsresultat efter ejerløn mv.: Der foretages en justering af resultatopgørelsens "Driftsresultat" ved at fratrække ejerfamiliens løn og korrigerer for værdiændring på stambesætning. Korrektionen for værdiændring foretages, da stambesætning er et aktiv, og derfor ikke bidrager til det driftsmæssige resultat. Ved at fratrække ejerfamiliens løn fra "Driftsresultatet" fremkommer et resultat, hvor alle indsatsfaktorer er aflønnet, bortset fra egenkapitalen. "Driftsresultat efter ejerløn mv." er således et udtryk for, hvor meget der er tilbage til at forrente egenkapitalen. Samtidig er "Driftsresultat efter ejerløn mv." sammenlignelig med driftsresultatet i en selskabskonstruktion, hvor al indsat arbejdskraft indgår i resultatopgørelsen.

Ejerløn: Der anvendes en beregnet ejerløn som approksimation for aflønning af ejerens arbejdsindsats. Beregningen er baseret på virksomhedens normtimeantal, lønudgifter til medarbejdere, udgifter til maskinstation samt ejerens indkomst uden for landbruget.

Investeringskvote: $\frac{\text{investeringer i alt}}{\text{Aktiver i alt}} \times 100$

Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Konsolidering: Virksomhedens indtjening efter private indtægter, beregnet skat, pensionsindbetaling og privatforbrug. Konsolidering er således et mål for, om indtjeningen i virksomheden efter skat sammen med de private indtægter kan dække privatforbrug og opsparing.

Likviditet før anlægsinvesteringer: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger og besætning.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger og besætning minus faktiske investeringer.

Normalår: Et normalår tager udgangspunkt i anslåede konjunkturneutrale priser, der læner sig op ad et gennemsnit for de sidste 5 år i OECD/FAO's ti-årige prisprognoser, som de fremgår af Agricultural Outlook. Der foretages endvidere en korrektion i henhold til valuta, den skønnede inflationsudvikling samt tilpasning til danske markedsforhold.

Nulpunktpris, resultat: I denne publikation anvendes nulpunktpris, resultat som en pendant til det viste "Driftsresultat efter ejerløn mv.", hvor alle inputfaktorer er aflønnet, bortset fra egenkapitalen. Nulpunktpris, resultat er således den pris, der som minimum skal til for at dække de samlede omkostninger, herunder stykomkostninger, kapacitetsomkostninger, afskrivninger, finansielle omkostninger (faktisk finansieringsrente), ejer aflønning samt modregning for salg af andre produkter end hovedproduktet.

De anvendte nulpunktpriser i denne publikation vedrører **hele** bedriften, og adskiller sig herved fra en driftsgrensanalyse. Det vil sige, at aktiviteterne i både stald, mark og andre landbrugsaktiviteter indgår i beregningen. Hvis nulpunktprisen for hovedproduktet ligger under markedsprisen, er økonomien på virksomheden under normale omstændigheder holdbar.

Nulpunktpris, konsolidering: Virksomhedens indtjening efter private indtægter, beregnet skat, pensionsindbetaling og privat forbrug. Nulpunktpris, konsolidering er et mål for, om indtjeningen i virksomheden sammen med de private indtægter er tilstrækkelig til at dække privatforbrug og opsparing.

Overskudsgrad, landbrug:
$$\frac{\text{Resultat af primær drift} + \text{EU-støtte} + \text{nettoforpagtning} + \text{ejer aflønning}}{\text{Bruttoudbytte, inkl. intern omsætning}} \times 100$$

Udtrykker virksomhedens evne til at forrente omsætningen.

Soliditetsgrad:
$$\frac{\text{Egenkapital ultimo}}{\text{Aktiver i alt, ultimo}} \times 100$$

Udtrykker hvor solidt et kapitalgrundlag virksomheden har i forhold til gældsforpligtelserne.

SEGES P/S skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevarerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder og serviceydelser i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden.

SEGES P/S	W	seges.dk
Agro Food Park 15	T	+45 8740 5000
DK 8200 Aarhus N	E	info@seges.dk

